Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 239 (6215) | 15 кастрычніка 1938 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ У НУМАРЫ:

Пісьмо працоўных гор. Комсамольска таварышу Сталіну.

Лётчыцы-гераіні ў Комсамольску.

Радыё-тэлефонная размова з Комсамольскам-на-Амуры.

Практычнымі справамі адказваюць на заклік чапаеўцаў.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:

П. Савін — Комсамольцы.

С. Бачура — На раённых сходах партактыва.

У Старых Дарогах не рыхтуюцца да глыбокага вывучэння гісторыі ВКП(б).

Перадкастрычніцкае соцыялістычнае спаборніцтва прадпрыемстваў БССР.

АРТЫКУЛЫ:

В. Гарбункова — Памяці Колі Руднёва.

Г. Паўлаў — Рабочы клас Кітая ў авангардзе нацыянальна-вызваленчай вайны.

А. Клебча — Хутчэй закончыць уборку і дзяржаўныя пастаўкі бульбы.

Я. Эль — Пытанні кнігагандлю ў калгаснай вёсцы.

Ал. Салаўёў — Бяздзейнікі.

ЗА РУБЯЖОМ:

Заява савецкага паўпрэдства ў Лондане.

Пратэст паўпрэда СССР у Лондане тав. Майскага.

Водгукі англійскага друку на артыкул ў «Журналь дэ Моску» і выступленне Уінтэртона.

Разрыў чэхаславацка-венгерскіх перагавораў.

Сустрэча Хвалкоўскага з Гітлерам.

Германскія патрабаванні.

Польскія планы ў Цэнтральнай Еўропе.

Працэс па справе трацкісцкіх шпіёнаў у Іспаніі.

На франтах у Іспаніі.

ХЛЕБАПАСТАЎКІ—ВАЖНЕЙШАЯ ДЗЯРЖАЎНАЯ ЗАДАЧА

Калгасны лад адкрыў перад совецкім сялянствам шырокую дарогу да росквіту, паставіў былых беднякоў і сераднякоў на шлях шчаслівага, культурнага і заможнага жыцця.

Калгасы адчуваюць штодзённую ўвагу, бацькоўскія клопаты партыі і совецкага ўрада. Дапамогу і клопаты партыі, асабіста таварыша Сталіна і яго верных саратнікаў асабліва адчувае на сабе калгаснае сялянства БССР, увесь беларускі народ. І натхнёныя дапамогай, клопатамі і ўвагаю партыі і ўрада, калгаснікі БССР па-большэвіцку змагаюцца за далейшы росквіт і ўмацаванне калгаснага ладу, тым самым павялічваючы магутнасць любімай радзімы.

Высока ў калгасных мас пачуццё адказнасці перад сваёй соцыялістычнай дзяржавай. І калгасы, калгаснікі БССР імкнуцца хутчэй выканаць свой свяшчэнны абавязак перад дзяржавай. Гэта можна бачыць хоць-бы на прыкладзе пагранічнага Тураўскага раёна, дзе калгаснікі і аднаасобнікі ўжо завяршаюць усе асноўныя асеннія сельскагаспадарчыя работы, выканаўшы першымі ў БССР хлебапастаўкі, натураплату за работу МТС, поўнасцю вярнуўшы дзяржаве ссуду.

Большасць калгасаў нашай рэспублікі ўжо цалкам выканала свой план па абавязковых пастаўках хлеба дзяржаве. Усе калгаснікі Шклоўскага, Веткаўскага і раду іншых раёнаў выканалі свае абавязацельствы па зернапастаўках з сваіх прысядзібных участкаў.

Своечасова выконваюцца хлебапастаўкі ў тых калгасах, сельсоветах і раёнах, дзе добра пастаўлена партыйна-палітычная работа ў масах, дзе мясцовыя партыйныя і совецкія органы, умела спалучаючы палітыку і гаспадарку, ідуць насустрач інтарэсам калгаснікаў, своечасова арганізоўваюць іх на выкананне хлебапаставак; там, дзе вядзецца рашучая барацьба з усякімі варожымі элементамі, парушаючымі дзяржаўную дысцыпліну. Абавязковыя хлебапастаўкі, зварот насеннай ссуды і натураплаты МТС паспяхова выконваюцца ў тых раёнах, кіраўнікі якіх моцна ўсвоілі ўказанне таварыша Сталіна аб тым, што «на практыцы палітыка і гаспадарка неаддзялімы. Яны існуюць разам і дзейнічаюць разам. І той, хто думае ў нашай практычнай рабоце аддзяліць гаспадарку ад палітыкі, узмацніць гаспадарчую работу цаной умалення палітычнай работы або, наадварот, узмацніць палітычную работу цаной умалення гаспадарчай работы, — той абавязкова пападае ў тупік».

І трэба сказаць, што не ўсе кіраўнікі як след усвоілі гэта ўказанне правадыра. Рэспубліка ў цэлым па хлебаздачы дзяржаве ўсё яшчэ адстае. 30 процантаў плана хлебапаставак, натураплаты і насенхарчссуды яшчэ не выканана. Амаль адна трэць усяго зярна, што падлягае здачы дзяржаве, знаходзіцца яшчэ на таках і ў засеках калгасаў і соўгасаў. Такі нездавальняючы ход хлебапаставак сведчыць аб тым, што ў радзе абласцей, раёнаў і сельсоветаў аказаліся кіраўнікі, якія не зразумелі або пачалі забываць указанне таварыша Сталіна аб тым, што нельга аддзяляць палітыку ад гаспадаркі.

І на самай справе. Чым іншым могуць апраўдаць сваё адставанне ў хлебапастаўках кіраўнікі партыйных, совецкіх і загатоўчых органаў Расонскага, Рагачоўскага, Бялыніцкага, Магілеўскага, Хоцімскага, Парыцкага і некаторых іншых раёнаў? Ураджай у рэспубліцы ў нас добры. Значыць, прычына адставання толькі ў дрэннай рабоце па арганізацыі справы хлебапаставак.

За сярэднімі лічбамі выканання калгасамі плана часам скрываюцца факты грубага парушэння часткай аднаасобнікаў дзяржаўнай дысцыпліны, што не сустракае рашучага адпору з боку партыйных арганізацый і совецкіх органаў на месцах. У многіх раёнах кіраўнікі не ідуць насустрач калгаснікам, якія імкнуцца хутчэй выканаць свае абавязацельствы перад дзяржавай.

Толькі гэтым можна вытлумачыць нездавальняючае выкананне плана хлебапаставак калгаснікамі Дубровенскага, Сіроцінскага, Жлобінскага, Чачэрскага, Клімавіцкага, Бягомльскага, Смалявіцкага, Капаткевіцкага, Мазырскага і некаторых іншых раёнаў. Арганізацыю калгаснікаў, дапамогу ім у выкананні сваіх абавязацельстваў выпусцілі з свайго поля зроку многія нашы кіраўнікі. Гэту справу неабходна рашуча і неадкладна выправіць.

Многія раённыя партыйныя і совецкія арганізацыі вядуць вялікую палітычную работу сярод аднаасобнікаў, дабіваючыся выканання плана хлебапаставак кожным дваром. Дзейнічаючы метадам растлумачэння, пераканання, а ў адносінах асобных злосных сабатажнікаў, якія парушаюць дзяржаўную дысцыпліну, — і мерамі прымусу у межах нашых совецкіх законаў — па Асвейскаму, Бешанковіцкаму, Ельскаму і іншых раёнах забяспечылі выкананне плана хлебапаставак аднаасобнымі гаспадаркамі.

Але трэба прама сказаць, што ў большасці раёнаў выкананне плана хлебапаставак аднаасобнымі гаспадаркамі ідзе ніжэй узроўню калгасаў і калгаснікаў. Асабліва адстаюць раёны: Полацкі, Расонскі, Чашніцкі, Ушацкі, Талачынскі, Касцюковіцкі, Хоцімскі, Пухавіцкі, Халопеніцкі, Глускі, Капаткевіцкі і Чавускі. Аднаасобнікі ў гэтых раёнах кіраўнікамі нібы зняты з рахунку. А ў выніку патурання антыдзяржаўным тэндэнцыям і сабатажу аднаасобнікі, вольна ці нявольна, ставяцца ў пераважнае становішча перад калгаснікамі.

Узяць, да прыкладу, Чавускі раён, які налічвае яшчэ звыш тысячы аднаасобных гаспадарак. Тут імі план хлебапаставак выканан толькі на 13 проц. У Сушчэўскім сельсовеце (старшыня комуніст Красаўцаў), дзе з аднаасобнікамі не вядзецца ніякай работы і дзе асабліва распаясаліся варожыя элементы, на працягу раду год некаторыя гаспадаркі сабатуюць выкананне абавязацельстваў перад дзяржавай, а меры ў адносінах да іх ніякія не прымаюцца. Кіраўнікі-ж раёна (сакратар РК т. Падаляк, старшыня РВК т. Марозаў) у гэты сельсовет, як і ў іншыя, не заглядваюць. Наглыя контррэволюцыйныя вылазкі сектанцкіх «важачкоў», якія арудуюць у Сушчэўскім і Халмоўскім сельсоветах, ніякага адпору не сустракаюць.

Патуранне сабатажу разлажыўшайся часткі аднаасобнікаў з'яўляецца справай сугуба антыпартыйнай, антыдзяржаўнай і з ім неабходна весці самую рашучую барацьбу, як са справай, яўна шкоднай нам. План абавязковых хлебапаставак па аднаасобніках павінен быць выканан цалкам і поўнасцю.

У агульным аб'ёме загатовак хлеба вялікую ўдзельную вагу складае натураплата за работу МТС. Гэта звязана з узрастаючай дапамогай, якую аказвае дзяржава калгасам праз машынна-трактарныя станцыі. Між тым, паступленне натураплаты ў радзе МТС рэспублікі надзвычай зацягваецца. Некаторыя МТС яшчэ не выканалі свае гадавыя планы работ, але чамусь марудзяць з малацьбой у калгасах, ад якой залежыць і план работы МТС і выкананне натураплаты.

Асабліва адстаюць па спагнанню натураплаты МТС Дубровенскага, Будакашалёўскага, Асіпавіцкага, Касцюковіцкага, Мсціслаўскага, Чырвонапольскага, Любаньскага, Халопеніцкага, Парыцкага і Петрыкаўскага раёнаў. І як-жа не будуць адставаць МТС з спагнаннем натураплаты, калі некаторыя дырэктары, як Паўтаран — дырэктар Петрыкаўскай МТС, не лічаць гэта сваёй кроўнай справай. Тав. Паўтаран выпісаў рахункі калгасам за работу МТС толькі 25-га, а па нядоімцы мінулага года — 29 верасня. На жаль, у нас яшчэ нямала такіх дырэктароў, якія самаўхіляюцца і ад забеспячэння хлебапаставак і натураплаты, за якую яны перш за ўсё адказны перад дзяржавай. Ёсць і такія дырэктары МТС, якія ўручэннем рахункаў калгасам лічаць, што вычэрпваюць сваю ролю ў выкананні натураплаты.

Такі пункт гледжання дырэктароў МТС шкодны і яўна няправільны. Як вядома, МТС пераведзены на дзяржаўны бюджэт. А гэта не толькі не знімае з дырэктароў абавязку хутчэйшага выканання плана натураплаты, але, наадварот, узмацняе іх адказнасць перад дзяржавай. Наша партыя і ўрад будуць лічыць добрай работу толькі той МТС, калгасы якой выдатна выканаюць і хлебапастаўкі і натураплату.

Сям-там кіраўнікі, не забяспечыўшыя захавання ўраджаю на корані, дапусціўшыя велізарныя страты зярна ў часе ўборкі, малацьбы, вядуць неабгрунтаваныя размовы аб быццам завышанай ураджайнасці. Гэтай справе трэба пакласці канец і разбіць шкодную, антыдзяржаўную «тэорыйку», накіраваную на зменшэнне плана натураплаты.

Здача хлеба дзяржаве па абавязковых пастаўках, зварот ссуд і нядоімак мінулага года, выкананне натураплаты — першая запаведзь сельгасарцелей, святы абавязак калгаснікаў. У непахісным законе калгаснага жыцця — статуце сельгасарцелі гаворыцца, што з атрымліваемых арцеллю ўраджаяў, а таксама і прадуктаў жывёлагадоўлі, яна ў першую чаргу «... выконвае свае абавязацельствы перад дзяржавай па пастаўках, звароту насенных ссуд, расплачваецца натурай з МТС за работу МТС у адпаведнасці з заключаным дагаворам, які мае сілу закона»... Гэта абавязаны заўсёды і цвёрда памятаць кіраўнікі калгасаў і безагаворачна выконваць свой абавязак па статуту перад соцыялістычнай дзяржавай. Няўхільнага выканання гэтага непахіснага закона абавязаны патрабаваць ад кіраўнікоў калгасаў нашы партыйныя і совецкія арганізацыі, зямельныя органы і органы Наркомзага.

Нездавальняюча ідзе хлебаздача і соўгасамі БССР, асабліва адстаюць соўгасы Наркамзема па Менскай і Палескай абласцях. Соўгасы «Комсамолец» (дырэктар т. Фёдараў), «Русіновічы» (дырэктар т. Кротаў), «Ліпава» (дырэктар т. Фёдараў) не здалі яшчэ на дзяржаўныя склады ні адной тоны зярна. Выключна дрэнна забяспечана здача хлеба соўгасамі «Вердзічы», «Зазер'е», «Доктаравічы», конзаводам 120, «Насовічы», «Полымя», «Межава» (Шандалекаў). Увесь хлеб соўгасаў—уласнасць дзяржавы. Задача заключаецца ў тым, каб да канца і быстрэй разбіць і ліквідаваць спробы кіраўнікоў гэтых соўгасаў пад рознымі повадамі затармажваць вываз хлеба, а сям-там праяўленні антыдзяржаўных тэндэнцый з боку некаторых дырэктароў соўгасаў. У ліквідацыі адставання па хлебаздачы соўгасам павінны дапамагчы наркаматы, у веданні якіх знаходзяцца соўгасы, і партыйныя камітэты на месцах.

БССР мае ўсе магчымасці ў бліжэйшы час поўнасцю выканаць хлебапастаўкі, зварот ссуд і натураплату. Патрэбны толькі большэвіцкая арганізаванасць, правільная расстаноўка на рашаючых участках людзей, бязлітасная і рашучая барацьба з усякімі варожымі элементамі, парушальнікамі дзяржаўнай дысцыпліны, носьбітамі антыдзяржаўных тэндэнцый.

Забяспечыць хуткае завяршэнне абмалоту, выкананне плана хлебаздачы кожным калгасам, соўгасам, кожным калгасным і аднаасобным дваром — такая важнейшая задача партыйных і совецкіх арганізацый усіх раёнаў і абласцей БССР.

У калгасах і соўгасах БССР, як і ўсяго СССР, разгортваецца перадкастрычніцкае спаборніцтва. Трэба дабіцца, каб ім былі ахоплены ўсе калгасы, соўгасы, усе калгаснікі і рабочыя соўгасаў Беларусі. Пачуццё адказнасці калгаснікаў перад дзяржавай вельмі вялікае, і ў гэтым залог таго, што ў спаборніцтве ўсе работы па хлебапастаўках будуць завершаны сапраўды большэвіцкімі тэмпамі. Завяршэнне хлебаздачы павінна стаць асноўным лозунгам перадкастрычніцкага спаборніцтва для калгасаў, соўгасаў, МТС і ўсёй сельскай партыйнай арганізацыі.

Штурман самалёта «Родина» старшы лейтэнант-ордэнаносец М. М. Раскова (злева) і 2-гі пілот капітан-ордэнаносец П. Д. Осіпенка на прагулцы на Мядзвежым возеры паблізу Масквы. Фото Н. Ральцэвіча (СФ).

ПРАЦОЎНЫЯ КОМСАМОЛЬСКА — ТАВАРЫШУ СТАЛІНУ

МАСКВА. КРЭМЛЬ

Таварышу Сталіну

Працоўныя горада Комсамольска, байцы, камандзіры, палітработнікі, сабраўшыся на мітынг сустрэчы з гераічным экіпажам самалёта «Родина»— Валенцінай Грызадубавай, Палінай Осіпенка і Марынай Расковай, шлюць Вам, таварыш Сталін, усімі горача любімаму правадыру, другу і настаўніку, палкае большэвіцкае прывітанне!

Дарагі таварыш Сталін! Сёння ў нас велізарная радасць, нашы сэрцы поўны ўрачыстасці і лікавання. Мы дзелімся з Вамі сваёй радасцю, сустракаючы тых, хто сваім бяспрыкладным гераічным пералётам памножыў славу і магутнасць нашай соцыялістычнай радзімы.

Гераізм, адвага, бясстрашша, бязмежная любоў і адданасць сталінскіх пітомцаў нашай вялікай соцыялістычнай радзіме выклікаюць ва ўсіх працоўных Совецкага Саюза законную гордасць і захапленне. Народ, які мае такое слаўнае пакаленне сталінскіх сокалаў,—непераможны.

Такое слаўнае пакаленне верных сыноў і дачок соцыялістычнай радзімы ўзрасціла і выпеставала вялікая партыя Леніна—Сталіна і совецкая ўлада.

Вам, наш родны бацька, настаўнік і друг, абавязаны мы радасным і шчаслівым жыццём. Запэўняем Вас, дарагі таварыш Сталін, што мы, працоўныя горада Комсамольска, байцы, камандзіры і палітработнікі, натхнёныя гераічным пералётам нашых адважных лётчыц—Валенціны Грызадубавай, Паліны Осіпенка і Марыны Расковай, з яшчэ большым энтузіязмам будзем працаваць на карысць радзімы і заўсёды гатовы нанесці сакрушальны ўдар фашысцкім падпальшчыкам вайны.

Няхай жывуць нашы гордыя сокалы совецкай авіяцыі!

Няхай жыве вялікая партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве вялікі Сталін!

(Прынята на агульнагарадскім 30-тысячным мітынгу 12 кастрычніка 1938 г.).

г. Комсамольск-на-Амуры.

РАДЫЁТЭЛЕФОННАЯ РАЗМОВА З КОМСАМОЛЬСКАМ-НА-АМУРЫ

У дзень 14 кастрычніка ў радыёапаратнай Цэнтральнага тэлеграфа СССР адбылася чарговая радыётэлефонная размова паміж Масквой і Комсамольскам-на-Амуры.

Пасля кароткай гутаркі з народным камісарам абароннай прамысловасці тав. М. М. Кагановічам, які падрабязна распытваў камандзіра самалёта «Родина» тав. Грызадубаву аб здароўі экіпажа, да тэлефона падыходзіць муж Грызадубавай — капітан В. А. Сакалаў. Ён гаворыць з маскоўскага Цэнтральнага аэрадрома.

Затым з тав. Грызадубавай гутарыць яе маці — Надзежда Андрэеўна і бацька — Сцяпан Васільевіч. Яны цікавяцца станам здароўя сваёй дачкі і слаўных падруг.

Валенціна Грызадубава адказвае:

— Мы ўсе здаровы. Зараз усе папраўляюцца, паўнеюць.

Маці Расковай — Анна Спірыдонаўна Малініна і дачка Таня вядуць размову з 138-й школы Совецкага раёна г. Масквы, у якой вучыцца дачка гераічнага штурмана самалёта «Родина».

Тав. Раскова гаворыць:

— Адчуваю сябе добра. Я сёння хаджу ўжо без кія. Заўтра выязджаем ў Хабараўск, прабудзем там некалькі дзён і паедзем у Маскву. Скора будзем дома...

Размова па радыётэлефону з Комсамольскам-на-Амуры працягвалася больш гадзіны. (БЕЛТА).

ЛЁТЧЫЦЫ-ГЕРАІНІ У КОМСАМОЛЬСКУ

НА СХОДЗЕ ГАРАДСКОГА АКТЫВА

КОМСАМОЛЬСК-НА-АМУРЫ, 13 кастрычніка. (БЕЛТА). Сёння ў пасёлак Дземгі прыбылі члены гераічнага экіпажа самалёта «Родина». Тут адбылася сустрэча будаўнікоў горада юнасці, гарадскога актыва з гераінямі-лётчыцамі.

Шумнымі воплескамі сустрэлі прысутныя з'яўленне ў прэзідыуме слаўных дачок радзімы — Валенціны Грызадубавай і Паліны Осіпенка (Марыны Расковай тут няма. Урачы ўгаварылі яе пасядзець дома).

Выступіўшы на сходзе сакратар гарадскога камітэта ВКП(б) тав. Пегаў сказаў:

— Мы моцна цісnем рукі і віншуем нашых гераінь з бліскучым выкананнем сталінскага задання.

Затым слова атрымлівае камандзір самалёта «Родина» Валенціна Сцепанаўна Грызадубава. Яна ад імя ўсяго экіпажа перадала прывітанне і гарачае дзякуй працоўным Комсамольска за клопаты, дапамогу і цёплую сустрэчу. Тав. Грызадубава ярка і проста расказала аб пералёце, аб жыцці ў тайзе, а таксама аб падарожжы па Амгуні і Амуру — двух рэках Далёкага Усхода. Заданне, дадзенае нам партыяй, урадам і таварышам Сталіным, мы выканалі. Увесь палёт працякаў у неспрыяючых умовах надвор'я.

Дасягнуўшы Тугурскага заліва, мы пайшлі над узбярэжжам Охоцкага мора з тым, каб дайсці да Амура і па ім прыйсці ў Хабараўск. Але таму, што Амгунь працякае амаль паралельна Амуру, мы прынялі Амгунь за Амур і ішлі гэтым курсам да самага Кербі. Тут мы заўважылі, што запас бензіна вышаў, і прынялі рашэнне ісці на пасадку. На вышыні 2000 метраў Раскова пакінула самалёт. Я, а таксама Осіпенка спакойна прызямлілі самалёт на балота. Пасадзілі добра. «Родина» цэла да самага апошняга шкельца.

— Пасля таго, як Раскова выпрыгнула з самалёта, — расказвала тав. Грызадубава, — яе ўнесла за граду сопак. Парашут зачапіўся за дрэва. Абрэзаўшы стропы, Марына спусцілася на зямлю і стала чакаць. Мы, жадаючы дапамагчы Марыне, зрабілі некалькі выстралаў. Але рэха ў сопках ашукала яе. Раскова, упэўненая ў тым, што ідзе на нашы выстралы, пайшла ў процілеглы бок.

— Цяпер я вам раскажу, як мы з Палінай праводзілі час ля самалёта. Спачатку мы прабавалі аднавіць радыёсувязь. Круцілі дынамку. Аднаго разу паймалі было Хабараўск, хоць двухбаковай сувязі ўстанавіць не ўдалося. Але ведалі, што ў нашай краіне не можа згубіцца чалавек. Нас не пакідала ўпэўненасць у тым, што нас знойдуць.

3 кастрычніка стаяла хмурная раніца, воблачнасць. Чуем нейкі шум. Паліна гаворыць мне: «Дзесьці ляціць самалёт». У тайзе ў нас слух абвастрыўся. Кожны шолах мы прымалі за самалёт. «Не можа быць!», — гавару ёй. Чуем, шум узмацняецца. Гляджу, з'явілася птушка. Ды не простая, а з паплаўкамі. Як потым аказалася, гэта быў самалёт тав. Сахарава. Вы ўяўляеце нашу радасць! Самалёт пакружыў, пакружыў і ўшоў. Гэтай ноччу мы заснулі спакойна.

Далей тав. Грызадубава расказала, як у лагер прышла Марына Раскова.

Няма чаго і гаварыць аб тым, што прыход Марыны быў для нас шчасцем. Цяпер усе былі ў зборы. Закрыўшы самалёт, забраўшы ўсе неабходныя рэчы, мы накіраваліся да ракі. Марыну неслі на насілках. Якія героі гаварышы, прышоўшыя да нас на дапамогу! Па вязкіх балотах, прарубаючы тайгу, вялі яны нас і вывелі да ракі Амгунь. Паляўнічы тав. Максімаў падрыхтаваў змарочкі — сядзець на іх трэба не шавелячыся. На ход яны вельмі быстрыя. Кіраваць гэтымі лодкамі — вялікае майстэрства.

У Кербі нас вымылі, накармілі і напаілі. Адсюль мы рушыліся далей да Амгуні, затым на кацерах паехалі ў вусце ракі, а затым па Амуру прыплылі да вас і тут, у Комсамольску, сустрэлі цёплы прыём. Дзякуй, сардэчнае дзякуй!

Расказ тав. Грызадубавай многа раз перарываўся бурнымі апладысментамі.

Пасля тав. Грызадубавай выступілі лётчык Сахараў, старшыня Кербінскага райвыканкома тав. Казлоў, намеснік камандуючага 2-й Асобай Чырвонасцяжнай Арміі тав. Рамаnоўскі і іншыя.

Сход актыўна закончыўся бурнай авацыяй у гонар гераічнага экіпажа самалёта «Родина», у гонар таварыша Сталіна, выхаваўшага адважных дачок краіны соцыялізма. Уся зала з вялікім уздымам спела «Інтэрнацыянал».

Сход прыняў прывітанне таварышу Сталіну.

ПРАКТЫЧНЫМІ СПРАВАМІ АДКАЗВАЮЦЬ НА ЗАКЛІК ЧАПАЕЎЦАЎ

СМАЛЯВІЧЫ. Абмеркаванне пісьма чапаеўцаў на прадпрыемствах і ў калгасах раёна выклікала прыкметнае ажыўленне абароннай работы.

У калгасе «Колас» створан ваенны гурток, у якім навучаецца 33 калгаснікі. Яны вывучаюць вінтоўку, рыхтуюцца да здачы норм на значок ППХА. 20 калгаснікаў рыхтуюцца здаваць нормы на значок варашылаўскага стралка.

Узмацнілася абаронная работа сярод членаў торфарцелі імя XII партз'езда. Тут у ваенных гуртках займаецца 50 чалавек. Асоавіяхімаўская арганізацыя Жодзінскага сельсовета падрыхтавала 15 чалавек да здачы норм на варашылаўскага стралка. За апошні час у раёне створана 17 новых пярвічных арганізацый Асоавіяхіма.

Варашылаўскія стралкі калгасаў «Зарэчча», імя Леніна, торфарцелі імя Орджанікідзе, калгасаў імя Кагановіча і імя Куйбышэва рыхтуюцца да ўдзелу ва ўсебеларускіх завочных стралковых спаборніцтвах.

У АПОШНЮЮ МІНУТУ

РАЗРЫЎ ЧЭХАСЛАВАЦКА-ВЕНГЕРСКІХ ПЕРАГАВОРАЎ

ПРАГА, 14 кастрычніка. (БЕЛТА) Учора на пасяджэнні змешанай чэхаславацка-венгерскай камісіі, якое праходзіла ў горадзе Комарна, міністр замежных спраў Венгрыі Канія заявіў аб разрыве перагавораў з прычыны нібы непрымірымай пазіцыі чэхаславацкай дэлегацыі ў адносінах да венгерскіх патрабаванняў. Як вядома, чэхаславацкая дэлегацыя адмовілася прыняць патрабаванні Венгрыі аб уступцы ёй вялізных і найбольш важных з эканамічнага і стратэгічнага пункту гледжання раёнаў Славакіі і Закарпацкай Украіны. Канія перадаў старшыні чэхаславацкай дэлегацыі міністру Тісо ноту, у якой паведамляецца, што «Венгрыя звяртаецца за задавальненнем яе патрабаванняў да вялікіх дзяржаў».

СУСТРЭЧА ХВАЛКОЎСКАГА З ГІТЛЕРАМ

БЕРЛІН, 14 кастрычніка. (БЕЛТА) Чэхаславацкі міністр замежных спраў Хвалкоўскі быў прынят сёння ў Мюнхене Гітлерам. Пры сустрэчы прысутнічаў Рыбентроп. Хвалкоўскі запэўніў Гітлера, што Чэхаславакія займе лаяльную пазіцыю ў адносінах да Германіі.

ГЕРМАНСКІЯ ПАТРАБАВАННІ

ПАРЫЖ, 14 кастрычніка. (БЕЛТА). Як указвае Табуі ў «Эўр», «Рыбентроп патрабаваў учора ад чэхаславацкага міністра замежных спраў Хвалкоўскага забароны ўсіх антыгітлераўскіх палітычных партый у Чэхаславакіі і, перш за ўсё, забароны комуністычнай і соцыял-дэмакратычнай партый і партыі чэшскіх соцыялістаў. Рыбентроп таксама патрабаваў забароны ў Чэхаславакіі ўсіх антыфашысцкіх газет і літаратурных выданняў». Паводле вестак газеты, некаторыя палітычныя ліберальныя пісьменнікі Чэхаславакіі ўчора былі вымушаны выехаць за граніцу.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ

Камсамольцы

Гомельскі паравоза-вагонарамонтны завод рыхтаваўся да провадаў у Чырвоную Армію прызыўнікаў. На рабочай пляцоўцы праходзіў многалюдны мітынг. Выступаўшыя таварышы гаварылі ад душы — горача і ўсхвалявана.

Калі да стала прэзідыума падышоў знатны чалавек завода, стары рабочы тав. Жураўлёў, у натоўпе пачуліся галасы: «Просім! Просім!».

— Слаўныя сталінскія сыны, — звярнуўся ён да прызыўнікаў, — вы сёння імяніннікі, сапраўдныя шчаслўцы! Вы ідзіцё ў нашу родную Чырвоную Армію. Радасна, але і шкада з вамі раставацца. Гэта-ж вы раслі на маіх вачах, набіралі сілы і выходзілі на шырокую самастойную дарогу жыцця. Я ніколі не забуду рабочага мадэльнага цэха комсамольца тав. Кірсякова, брыгадзіра комсамольска-маладзёжнай змены механічнага цэха, Сяргея Загдая, брыгадзіра комсамольска-маладзёжнай брыгады вагоннага цэха Пятра Балвака і многіх іншых. Гэта — энергічная, перадавая моладзь. —...Ідзіце служыць працоўнаму народу, абараняйце граніцы радзімы, якая дала вам шчаслівае юнацтва, пылаючую, як сонца, радасць. Такі наказ вам ад рабочых нашага завода.

Завод ганарыцца многімі комсамольцамі. Рабочыя бачаць у іх энтузіястаў соцыялістычнай працы.

На ганаровую дошку завода занесены многія комсамольцы. Ганаровае месца адведзена перадавой комсамольскай змене Леаніда Загдая.

Робкім і саромлівым хлопцам прышоў ён на завод. Усё новае было тут для яго: прасторныя і светлыя карпусы, бесперапынны грукат калёс, візг і шуршанне сталі. Леанід Загдай з першых дзён палюбіў завод, рашыў стаць кваліфікаваным рабочым. У 1934 годзе з чорнарабочага ён становіцца фармоўшчыкам чыгуналіцейнага цэха, працаваў не шкадуючы сіл, вывучаў вытворчы працэс. «Залатым рабочым» называлі яго на заводзе. Леанід тады паступіў у комсамол, і з кожным днём станавіўся непазнавальным. Падыходзіў час прызыву. Завод з гордасцю адправіў яго ў Чырвоную Армію, як лепшага комсамольца-ударніка.

З Чырвонай Арміі ён прышоў у 1937 годзе на родны завод. Партыйна-комсамольская арганізацыя ацаніла ў Леанідзе многія якасці: грамадскую актыўнасць, здольнасць, чэснасць, уменне весці за сабой людзей. Зараз Леанід Загдай майстар перадавога на заводзе чыгуналіцейнага цэха. Цэх з месяца ў месяц перавыконвае свой вытворчы план. Комсамольская арганізацыя дала Леаніду рэкамендацыю ў кандыдаты большэвіцкай партыі. Да ХХ-годдзя ВЛКСМ Леанід рыхтуе пяць варашылаўскіх стралкоў, штодзённа дапамагае ў рабоце маладым рабочым тт. Мартынчыку і Атрошчанка, рыхтуе іх да ўступлення ў комсамол. Плады выдатныя! Мартынчык і Атрошчанка выконваюць свой план на 270 проц.

У гэтым годзе комсамолец Георгій Кірсякоў закончыў школу вучлётаў пры гомельскім аэраклубе. За сваімі плячмі ён мае ўжо больш 100 самастойных палётаў. Ён упэўнена вядзе паслухмяную машыну па спіралі, кідае яе ў штопар, робіць глыбокія і дробныя віражы, баявыя развароты, фігуры вышэйшага пілатажу. Георгій любіць расказваць аб палётах, аб сваіх прыгодах у паветры. Але ў яго словах няма самахвальства.

Георгій Кірсякоў апрача ўсяго актыўны комсамолец, добры таварыш, выдатны стаханавец, выконвае вытворчую норму на 375 проц. Агульны комсамольскі сход вылучыў яго на рэспубліканскую дошку гонару імя ХХ-годдзя ВЛКСМ.

Зараз Георгій Кірсякоў прыняты у рады сталінскай авіяцыі.

...Заслужанай павагай і славай карыстаецца на заводзе комсамолец Пётр Балвак. Яго жыццё і работа — яркі прыклад таго, якія вялікія прасторы для асабістага росту ляжаць перад чалавекам вялікай краіны соцыялізма.

Пётр Балвак кіруе комсамольска-маладзёжнай брыгадай вагоннага цэха. Яго брыгада і асабіста ён сам выконвае план на 300—350 проц. Пётр рыхтуецца да паступлення ў інстытут. Ён многа працуе над павышэннем сваёй агульнай пісьменнасці, вывучае алгебру, біялогію, геаграфію, палітэканомію. Ён чытаў Пушкіна і Шылера, Шэкспіра і Талстога, Гётэ і Горкага.

За апошні час у комсамольскай арганізацыі выраслі новыя, здольныя весці за сабой моладзь комсамольцы. У большасці яны вылучаны на адказную кіруючую работу. Слесар паравозазборачнага цэха Сяргей Маслаў вылучан інструктарам фізкультуры, малодшая канторшчыца Пеўзнер Марыя — галоўным бухгалтарам.

Вялікую дапамогу аказвае комсамолу партыйная арганізацыя. Яна клапоціцца аб выхаванні комсамольцаў, дапамагае ім авалодваць большэвізмам.

***

У заводскім клубе ішоў комсамольскі сход. У часе перапынку нехта зацягнуў любімую савецкую песню. Яе падхапілі многія галасы, і песня аб радзіме вырывалася ў расчыненыя вокны і птушкай неслася ў даль.

«Молодым везде у нас дорога,
Старикам везде у нас почет».

І праз некалькі хвілін прагучэлі грозныя словы:

«Но сурово брови мы насупим,
Если враг захочет нас сломать,
Как невесту родину мы любим,
Бережем, как ласковую мать».

Сагрэтая сталінскім сонцам, савецкая моладзь пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна стане груддзю на абарону сваёй мацеры-радзімы. Усе свае кіпучыя сілы, а калі патрэбуецца, і жыццё аддадуць сыны ленінска-сталінскага комсамола за вялікую справу комунізма.

П. САВІН.

Комуністы-адзіночкі Смалявіцкай партарганізацыі на партыйнай вучобе пры раённым парткабінеце. Фото Я. Салавейчыка.

У СТАРЫХ ДАРОГАХ НЕ РЫХТУЮЦЦА ДА ГЛЫБОКАГА ВЫВУЧЭННЯ ГІСТОРЫІ ВКП(б)

СТАРЫЯ ДАРОГІ, 14 кастрычніка. Яшчэ 13 верасня райкомам КП(б)Б была прынята пастанова аб разгортванні партыйнай прапаганды. Былі зацверджаны прапагандысты, рашылі ствараць семінар для іх і нават вызначылі дні заняткаў. Але райком не паклапаціўся аб вылучэнні кіраўніка семінара. І вось прайшоў месяц, а семінар прапагандыстаў да работы не прыступіў, прапагандысты не рыхтуюцца да адказнай работы ў гуртках па вывучэнню гісторыі ВКП(б).

У райкоме ніхто не кіруе падрыхтоўкай да вывучэння гісторыі партыі. Партыйны кабінет закрыт. У радзе пярвічных партыйных арганізацый да камплектавання гурткоў падышлі фармальна, з комуністамі не гутарылі, не высвятлялі ўзровень іх падрыхтоўкі.

НА РАЁННЫХ СХОДАХ ПАРТАКТЫВА

У Капаткевіцкай, Парыцкай, Хойніцкай раённых партарганізацыях Палескай вобласці адбыліся сходы партыйнага актыва па пытанню аб рашэннях III пленума ЦК КП(б)Б. Сходы паказалі, што рашэнні студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) аб выпраўленні дапушчаных памылак пры выключэнні з партыі выконваюцца слаба.

Хойніцкі РК КП(б)Б не разгледзеў яшчэ 4 апеляцыі выключаных з партыі. Існуе і зараз такая практыка, што пасля выключэння з партыі людзей знімаюць з работы. Комуніст тав. Багушэўскі ўжо два месяцы абівае парогі райкома партыі і не можа атрымаць свайго партыйнага білета. Партыйная арганізацыя раёна зусім недастаткова працуе з беспартыйным актывам. У гэтым годзе прыняты ў партыю толькі 23 чалавекі. Партыйная арганізацыя соўгаса «Перамога соцыялізма» не прыняла ў партыю ні аднаго чалавека.

На партсходзе Капаткевіцкай райпартарганізацыі комуніст тав. Стасевіч заявіў:

— Райком партыі, займаючыся пераважна гаспадарчымі пытаннямі, перастаў займацца пытаннямі партыйнага жыцця, выхаваннем комуністаў і беспартыйнага актыва. Па пытанню падрыхтоўкі да вывучэння гісторыі ВКП(б) актыў адзначыў недастатковую работу райкома партыі, які не аказаў дапамогі комуністам у індывідуальным азнаямленні з гісторыяй партыі, не разгарнуў работу па падрыхтоўцы прапагандыстаў.

На партсходзе Парыцкай райпартарганізацыі ў спрэчках выступіла 17 чалавек. Таварышы падвергліі рэзкай крытыцы недахопы ў рабоце райкома партыі па росту партыйнай арганізацыі і палітычнаму выхаванню маладых комуністаў.

— РК КП(б)Б мала займаецца ростам партыі за лік лепшых комсамольцаў,— гаворыць тав. Шпітальнік. — Партыйныя арганізацыі мала ўдзяляюць увагі комсамольскім арганізацыям, не цікавяцца іх жыццём і работай.

С. БАЧУРА.

ПАДРЫХТОЎКА ПРАПАГАНДЫСТАЎ

У пачатку кастрычніка ў Менску распачаліся заняткі на трохмесячных курсах прапагандыстаў, скліканых ЦК КП(б)Б. На курсах навучаецца 151 чалавек з усіх раёнаў рэспублікі. Сярод курсантаў — 18 жанчын. Большасць курсантаў мае вопыт прапагандысцкай работы ў гуртках па вывучэнню гісторыі ВКП(б) і паліттраматы.

У праграме курсаў — гісторыя ВКП(б), гісторыя народаў СССР, Сталінская Канстытуцыя, геаграфія. Курсанты заслухаюць цыкл лекцый аб сучаснай літаратуры, міжнародным становішчы.

Прыняты ў рады КП(б)Б

Гарадоцкі РК КП(б)Б 8 кастрычніка гэтага года прыняў у кандыдаты партыі 7 чалавек. У ліку прынятых — тт. Дубаў і Аляксееў — рабочыя-стаханаўцы чыгуначнай станцыі Гарадок; тт. Хадакоў, Саломенскі і Казлоў — лепшыя комсамольцы; тав. Лімін — служачы станцыі Гарадок, паказаўшы большэвіцкія ўзоры на вытворчай і грамадскай рабоце. Тав. Малахаў пераведзен з кандыдатаў у члены партыі.

***

Лепельскае бюро РК КП(б)Б прыняло ў кандыдаты партыі А. П. Шыкіна—настаўніка лепельскага педвучылішча; тав. Какошка — акушорку валасоўскай больніцы. З кандыдатаў у члены КП(б)Б пераведзен старшыня калгаса «Праца», Палянскага сельсовета, тав. Папко і інш.

ХУТЧЭЙ ЗАКОНЧЫЦЬ УБОРКУ І ДЗЯРЖАЎНЫЯ ПАСТАЎКІ БУЛЬБЫ

Наша рэспубліка знаходзіцца на адным з першых месц у Савецкім Саюзе па пасевах бульбы. Калгасы, калгаснікі і аднаасобныя гаспадаркі засеялі сёлета 585 тысяч гектараў гэтай важнейшай, так неабходнай для харчавання насельніцтва і для многіх тэхнічных мэт культуры.

Ураджай бульбы ў цэлым па рэспубліцы, не гледзячы на не зусім спрыяючыя кліматычныя ўмовы гэтага лета, атрыман нядрэнны. Гэта — вынік настойлівай, крапатлівай працы соцень тысяч стаханаўцаў соцыялістычных палёў.

Выдатныя ўраджаі бульбы заваяваны ў перадавых калгасах, брыгадах, звеннях. Кожны гектар бульбы ў калгасе імя Беларускай асобай ваеннай акругі, Любаньскага раёна, даў па 200 цэнтнераў. Стаханаўскія звенні Івана Тарлеўскага з калгаса «Чырвоны бэрэц» і Аляксея Ліхачэўскага з калгаса «Рой» Барысаўскага раёна, сабралі са сваіх участкаў каля 400 цэнтнераў бульбы з гектара.

Але мала вырасціць добры ўраджай, трэба яго своечасова ўбраць з поля, у тэрмін здаць дзяржаўныя пастаўкі, натураплату за работу МТС і добраякасна захаваць астатнюю бульбу.

Недапушчальная зацяжка ўборкі бульбы па рэспубліцы (на 10 кастрычніка 62,8 проц. выканання плана па 59 раёнах, даўшых весткі) сведчыць, што не ўсюды яшчэ партыйныя і савецкія арганізацыі, МТС і работнікі зямельных органаў па-сапраўднаму кіруюць гэтай важнейшай асенняй сельскагаспадарчай работай.

Марудзіць з уборкай бульбы зараз ніяк нельга. У самыя бліжэйшыя дні магчымы замаразкі, якія пагубна адаб'юцца на ўраджаі бульбы. Відаць, гэтага не жадаюць разумець і кіраўнікі такіх раёнаў, як Любаньскага, Будакашалёўскага, Глускага, Жлобінскага, Уваравіцкага, Капаткевіцкага, дзе план уборкі бульбы выканан толькі ад 30 да 50 процантаў. На палях Жлобінскага раёна яшчэ не выкапана 4.000 гектараў бульбы. Больш 2.000 гектараў не выкапана бульбы і ў Будакашалёўскім раёне.

У многіх калгасах рэспублікі з самага пачатку ўборкі і нават зараз не мабілізавалі на копку бульбы максімум калгаснікаў. Работа на полі не арганізавана, у радзе выпадкаў калгаснікі працуюць скопам, вельмі позна выходзяць на работу. Як вынік гэтага — надзвычай нізкая прадукцыйнасць працы і нізкая якасць уборкі.

У калгасе «Комвузавец Беларусі», Рудзенскага раёна, з 347 працаздольных калгаснікаў на копку бульбы выходзіць не больш 100 чалавек. Аналагічнае становішча ў калгасах «Бязбожнік», «Ударнік», гэтага-ж раёна, імя Молатава, імя Куйбышава, Смалявіцкага раёна, і ў радзе іншых раёнаў.

У МТС нашай рэспублікі ёсць каля 500 бульбаўборачных машын. Праведзенае ўдасканаленне бульбакапалак (праўда, не ва ўсіх МТС) дало магчымасць звесці да мінімума процант бітай бульбы пры ўборцы. Поўнае скарыстанне машын значна паскорыла-б уборку. Але план машыннай уборкі бульбы па рэспубліцы на 1 кастрычніка быў выканан толькі на 2,1 процанта. Не вельмі многа ўбрана машынамі бульбы і за апошнюю дэкаду.

У нескарыстанні бульбакапалак віноўны ў першую чаргу самі дырэктары МТС. Так, дырэктар Путчынскай МТС тав. Бернштэйн, маючы 6 бульбакапалак, толькі 2 з іх пусціў у работу. Не скарыстоўваюцца як след бульбакапалкі ў Рагачоўскай і многіх іншых МТС. У той час, калі прастойваюць бульбаўборачныя машыны, у радзе калгасаў Рагачоўскага і Жлобінскага раёнаў практыкуецца яшчэ старажытны дзедаўскі спосаб уборкі бульбы пад лапату і матыкай.

Совет Народных Камісараў Саюза ССР у сваёй пастанове «Аб мерах па павышэнню ўраджайнасці бульбы ў 1938 годзе» рэкамендаваў калгасам «для ўстранення страты бульбы пры ўборцы абавязкова праводзіць пасляўборачнае баранаванне і пераворванне».

Гэта неабходнае мерапрыемства, якое павышае ўраджайнасць бульбы на 15—20 процантаў з гектара, у вельмі многіх калгасах не праводзіцца. Пасля праведзенай нізкаякаснай уборкі на палях такіх калгасаў астаюцца сотні цэнтнераў бульбы. Гэтым самым паніжаецца вага працадня калгаснікаў, змяншаецца кармавы фонд для калгаснай жывёлагадоўлі.

Зацягваючы ўборку бульбы, калгасы, калгаснікі і аднаасобныя гаспадаркі таксама недапушчальна зацягваюць і здачу дзяржаўных паставак бульбы і натураплату за работу МТС. План загатовак бульбы на 10 кастрычніка па рэспубліцы выканан толькі на 35 процантаў. Раёны Палескай вобласці загатовілі і таго менш — 29,4 процанта плана.

Надзвычай марудна ідзе адгрузка бульбы буйнейшым прамысловым цэнтрам — Маскве і Ленінграду. Па рэспубліцы план адгрузкі бульбы гэтым гарадам выканан толькі на 23,4 процанта.

Неадкладная задача партыйных і савецкіх арганізацый, работнікаў МТС і зямельных органаў — мабілізаваць максімум сіл на хутчэйшае і добраякаснае завяршэнне ўборкі і дзяржаўных паставак бульбы.

НА СТАНЦЫІ КРУПКІ ЗРЫВАЮЦЬ ПАГРУЗКУ

Станцыя Крупкі з'яўляецца рашаючай у аршанскім аддзяленні Заходняй чыгункі па пагрузцы першачарговых дзяржаўных грузаў. Аднак, факты гавораць аб тым, што тут зрываецца гэта важнейшая справа.

Калі з пагрузкай бульбы справа абстаіць добра, то з пагрузкай зярна стварылася яўна трывожнае становішча. База перапоўнена зярном. Начальнік станцыі вымушан быў адпусціць станцыйны пакгауз для хавання зярна. І, не гледзячы на гэта, хлеб не вывозіцца.

На 6 кастрычніка пагружана толькі 5 вагонаў. Упраўленне аршанскага чыгуначнага аддзялення (начальнік т. Дзеруноў) не падае мытых, прадэзінфекцыраваных вагонаў для пагрузкі зярна.

Апрача таго, на станцыі Крупкі наглядаецца велізарны прастой вагонаў. 6 кастрычніка ў 9 гадзін раніцы прыбылі 4 вагоны для пагрузкі зярна. Станцыя пагрузіла іх своечасова. Праз чатыры гадзіны павінен быў следаваць зборны поезд № 1125, да якога павінны былі быць прычэплены гэтыя вагоны. Аднак, поезд быў адменен, а вагоны прастаялі да наступнай раніцы.

Аб тым, што на станцыі Крупкі дрэнна вядзецца барацьба за абарот вагонаў, сведчыць і такі факт. 5 кастрычніка тут прастаялі 22 вагоны па 13 гадзін кожны пры норме 8 гадзін. Толькі ў гэты дзень была ўбрана цыстэрна, якая на станцыі Крупкі прастаяла 62 гадзіны.

Гэтыя факты гавораць аб тым, што начальнік аршанскага аддзялення Дзеруноў дрэнна арганізаваў барацьбу на лінейных станцыях за хутчэйшую пагрузку першачарговых дзяржаўных грузаў і за паскарэнне абароту вагонаў.

А. КЛЕБЧА.

Памяці Колі Руднёва

«З глыбокім жалем адзначаю геройскую смерць тав. Руднёва на слаўным пасту воіна з контррэволюцыяй. Вечная памяць беззаветнаму воіну комунізма! Помста бязлітасная царскім генералам і іх прыхвасням — есаулам!

Член Ваенна-Рэволюцыйнага Совета Рэспублікі Народны Камісар СТАЛІН».

Гэтыя радкі абаронцы Царыцына прачыталі на першай старонцы сваёй любімай газеты «Солдат революции» 19 кастрычніка 1918 года. Руднёў геройска загінуў 15 кастрычніка 1918 года.

Простыя, шчырыя, сардэчныя словы правадыра западалі глыбока ў душу кожнага. Яны прымушалі нізка схіляць галаву перад адкрытай магілай маладога героя. Яны клікалі ў апошні, рашучы бой.

***

Нікалай Александравіч Руднёў нарадзіўся ў сям'і сельскага свяшчэнніка ў сяле Лютарычы, Епіфанскага павета, Тульскай губерні.

Дзевятнаццацігадовы Коля Руднёў упершыню знаёміцца з марксізмам. Работа ў студэнцкіх гуртках Маскоўскага універсітэта, куды ён паступіў у 1915 годзе, давяршыла яго першапачатковую марксісцкую адукацыю.

Пасля лютаўскай рэволюцыі Руднёў уступіў у партыю большэвікоў. Ён прыняў гарачы ўдзел у арганізацыі ротнага і палкавога камітэтаў, правёў вялікую работу па стварэнню тульскай ваеннай арганізацыі партыі.

30-ты полк, у якім быў Руднёў, ужо скрозь лічыўся большэвіцкім. Часовы ўрад паспяшыў яго ізаляваць. У чэрвені 1917 года гэты полк быў перакінут у Харкаў.

Пад рэволюцыянізуючым уплывам палка і ідэйным кіраўніцтвам Руднёва, узначальваўшага ваеннае бюро большэвікоў, большэвіцкі ўплыў быстра распаўсюдзіўся ва ўсім харкаўскім гарнізоне.

Пачалася грамадзянская вайна. Партыя паслала Руднёва на чале рэволюцыйных салдат і атрадаў Чырвонай гвардыі на ліквідацыю карнілаўскіх банд, прарваўшыхся да Белгарада. Там на ўчастку Белгарад — Готня белагвардзейскія банды былі разбіты. У снежні 1917 года Коля Руднёў пад станцыяй Лазавая ваюе з гайдамакамі. Баявая абстаноўка захватвала яго, вера ў перамогу, невычарпальная энергія заражалі байцоў і вялі іх за маладым камандзірам.

Дысцыплінаваны член партыі, Руднёў безагаворачна ішоў туды, куды пасылала яго партыя, цалкам аддаючыся даручанай справе.

У лютым 1918 года ў Харкаве сфарміраваўся Народны камісарыят па ваенных справах рэспублікі Данецкага і Крыв振рожскага басейнаў. Руднёў быў назначан намеснікам наркома і з галавой увайшоў у работу па арганізацыі ўзброеных сіл рэспублікі.

У гэты час германскія інтэрвенты рушылі на Украіну. Заварушыліся контррэволюцыйныя элементы ўнутры краіны. Белыя генералы Красноў, Мамантаў, Дзенікін сталі збіраць усю контррэволюцыйную нечысць, сцякаўшуюся з усіх бакоў на Дон.

Увесь рабочы Данбас устаў пад ружжо. Пад кіраўніцтвам большэвікоў былі створаны атрады рэволюцыйнага казацтва. І браніраванаму нямецкаму кулаку процістаялі большэвіцкая цвёрдасць, адзіная воля і вера ў перамогу часцей фарміруючайся Чырвонай Арміі. Храбра біліся за сваю радзіму, за сваё будучае данецкія шахцёры пад кіраўніцтвам сваіх слаўных камандзіраў, сярод якіх адным з самых любімых быў Коля Руднёў.

Але сілы былі няроўныя, вораг узброен да зубоў, і, не гледзячы на ўсе намаганні стрымаць націск немцаў, на гэты раз нашым атрадам прышлося з баямі адступіць. 8 красавіка 1918 года часці Чырвонай Арміі пакінулі Харкаў.

Таварыш Варашылаў сустрэўся з Руднёвым у час баёў за Харкаў. Энергічны, рашучы, з вялікай сілай волі, малады большэвік звярнуў на сябе ўвагу таварыша Варашылава, і ён назначыў яго начальнікам штаба фарміруючайся 5-й украінскай арміі. Новая адказная работа цалкам захапіла Руднёва.

Коля Руднёў быў бліжэйшым памочнікам таварыша Варашылава. Клімент Ефрэмавіч даручаў яму самыя сур'ёзныя, самыя адказныя задачы. Калі 23—25 красавіка 1918 года эшалоны 5-й арміі, якой камандаваў таварыш Варашылаў, падышлі да станцыі Радакова, то тут ужо было мноства іншых украінскіх і данецкіх атрадаў. Праціўнік не спыняў артылерыйскай кананады і з аэрапланаў акідваў бомбамі месцы стаянак атрадаў.

У будынку радакоўскага вакзала адбылася нарада камандзіраў гэтых атрадаў. У гарачай і яркай прамове таварыш Варашылаў акрэсліў рэальныя суадносіны сіл у склаўшайся абстаноўцы, паказаў, што сіла атрадаў Чырвонай гвардыі заключаецца ў аб'яднанні іх пад адзіным кіраўніцтвам. Сабраўшыяся камандзіры пастанавілі ўліцца ў 5-ю украінскую армію і прадаўжаць арганізаваны адыход пад кіраўніцтвам таварыша Варашылава.

Таварыш Варашылаў загадаў начальніку штаба 5-й арміі Руднёву ўзяць на ўлік далучыўшыяся атрады і правесці перафармаванне іх у больш боездольныя часці.

Не гледзячы на ўсе труднасці, Руднёў бліскуча справіўся з даручанай задачай.

29 красавіка ўсе эшалоны сканцэнтраваліся ля Мілерава. У гэты час германскія войскі акупіравалі раён Чарткова. Шлях на поўнач быў адрэзан. Камандаванне 5-й арміі рашыла ісці на поўдзень ад Мілерава і прабівацца праз Ліхую на Царыцын.

Разам з таварышамі Варашылавым, Арцёмам, Пархоменкам Коля Руднёў быў заўсёды на перадавых пазіцыях, у самых небяспечных месцах, здзіўляючы акружаючых сваёй вытрымкай і спакойствам.

Кіраваць боем не са штабнага вагона, а непасрэдна на полі бою, гэтаму вучыў таварыш Варашылаў усіх сваіх саратнікаў. Гэту якасць упаўне засвоіў яго таленавіты памочнік К. Руднёў.

Па меры прасоўвання да Царыцына, у няспынных баях, пад кіраўніцтвам таварыша Варашылава рос і загартоўваўся малады большэвік Коля Руднёў.

У Царыцын эшалоны таварыша Варашылава ўступілі ў пачатку ліпеня 1918 года. Там у гэты час знаходзіўся таварыш Сталін, пасланы партыяй на гэты важнейшы ўчастак для арганізацыі барацьбы за хлеб.

Загадам Ваеннага совета Паўночна-Каўказскай ваеннай акругі ад 25 жніўня 1918 года за подпісам таварыша Сталіна Коля Руднёў быў назначан загадчыкам аддзелам фарміравання і абучэння.

Момант быў надзвычай цяжкі. Красноўскія банды падыходзілі ўсё бліжэй і бліжэй, акружаючы горад з усіх бакоў. Рабочыя Царыцына сфарміравалі некалькі спецыяльных палкоў. Асобныя рабочыя атрады ўліліся ў састаў часцей 10-й арміі, арганізаванай к восені 1918 года пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна і пры актыўнейшым удзеле таварыша Варашылава.

Пасля няўдалай спробы ўзяць Царыцын у сярэдзіне жніўня 1918 года, у перыяд першага акружэння, красноўскія банды праз два месяцы зноў прадпрынялі наступленне на горад. 15—16 кастрычніка вораг падышоў ушчыльную да горада — былі заняты Варапонава, Сарэпта, Бекетоўка. Перадавыя раз'езды з'яўляліся на ўскраіне горада.

Таварыш Сталін асабіста кіраваў абаронай горада. Разам з таварышам Варашылавым ён з'яўляўся на самых небяспечных участках фронта. Царыцынская большэвіцкая арганізацыя кінула на фронт усіх комуністаў, змагла арганізаваць і паслаць на фронт яшчэ некалькі тысяч рабочых. Царыцын быў літаральна напярэдадні падзення, напярэдадні захвату яго белымі.

Таварыш Варашылаў дае Нікалаю Руднёву баявы загад — на чале новасфарміраванай брыгады з 11 палкоў аднавіць становішча ў раёне Бекетоўка—Отраднае.

15 кастрычніка, у самы цяжкі дзень другога акружэння, калі праціўнік падыходзіў амаль да мяжы горада, Руднёў павёў наступленне ў размяшчэнне праціўніка. Лютыя, крывавыя баі ішлі няспынна. Чырвоныя часці гераічна адбівалі націск непрыяцеля.

Коля Руднёў самаадданна змагаўся за аднаўленне фронта. Ён кінуўся ратаваць батарэю, але, не даязджаючы, заўважыў, што артылерысты перарэзаюць пастромкі і пакідаюць гармату. З вялікай труднасцю ўдалося Руднёву ўтрымаць прыслугу адной гарматы. Гармата была выратавана. Але ў гэты момант раздаўся выстрал, і Коля Руднёў, цяжка ранены, упаў на зямлю.

Ужо будучы смяротна ранены ў жывот, Коля Руднёў прабаваў аддаваць распараджэнні. З вялікай труднасцю ўдалося яго вывезці з лініі агню.

— Перадайце ў Рэвваенсовет таварышу Варашылаву, што загад выканан, прарыў ліквідаван.

Гэта былі яго апошнія словы на полі бою.

Як толькі ў Царыцыне стала вядома аб раненні Колі Руднёва, таварыш Варашылаў неадкладна аддаў загад у санітарнае ўпраўленне 10-й арміі: «Прыняць усе меры да выратавання раненага Руднёва».

Санітарнае ўпраўленне тэрмінова падрыхтавала ўсё для аперыравання Руднёва ў лепшым госпіталі Царыцына. У Бекетоўку быў адпраўлен паравоз з урачом для перавозкі Руднёва ў Царыцын. Але ў Сарэпце стала вядома, што Колі Руднёву ўжо зроблена аперацыя ў мясцовым госпіталі. Раненне было выключна сур'ёзнае і шансы на выратаванне маглі быць толькі пры ўмове правядзення аперацыі ў ідэальнай хірургічнай абстаноўцы. У франтавых умовах гэтага чакаць было нельга, а Руднёў не патрабаваў адпраўкі ў Царыцын і нават паведамлення ў Рэвваенсовет. Тут яшчэ раз праявілася бязмежная скромнасць Колі Руднёва. Ён быў у вельмі цяжкім, безнадзейным стане. Наглядаліся з'явы перытаніта (запалення брушыны).

Часам ён прыходзіў у прытомнасць і пазнаваў акружаючых, але хутка ўпаў у забыццё і ноччу памёр.

На пахаванне Колі Руднёва прышлі працоўныя Царыцына, рэволюцыйныя палкі Царыцынскага фронта. Ля яго труны сабраліся яго прыяцелі, чырвонаармейцы і камандзіры. Усе яны прышлі ў апошні раз аддаць чэсць маладому герою. На жалобных сцягах было напісана: «Пахаваем і адпомсцім». «За цябе аднаго — тысячы іх».

«Помста бязлітасная царскім генералам і іх прыхвасням — есаулам!» — прызыўна гучэлі словы таварыша Сталіна са старонак «Солдата революции».

І абаронцы Царыцына адпомсцілі ворагу за смерць свайго любімага камандзіра. Вораг быў адкінут далёка ад горада. Другое акружэнне ліквідавана.

Прах таварыша Руднёва быў перавезен у Харкаў і тут пахаван. На пахаванні прысутнічаў таварыш Варашылаў.

Імем Колі Руднёва быў назван адзін з лепшых бронепоездаў на Паўднёвым фронце. І доўга яшчэ ён трапным агнём сваіх гармат напамінаў белагвардзейцам аб адважным маладым воіне рэволюцыі Колі Руднёве.

В. ГАРБУНКОВА.

ПРА ВЯЧЭРНІЯ ШКОЛЫ ДАРОСЛЫХ

Магчымасць вучыцца ў нашай краіне адкрыта кожнаму. [illegible] Для гэтай мэты ў нас існуе шырокая сістэма вячэрняй асветы. [illegible] вячэрнія няпоўна-сярэднія і сярэднія школы для дарослых. [illegible]

Створаны ўсе ўмовы для выдатнай работы. Усё залежыць толькі ад адносін да гэтай важнай справы мясцовых органаў народнай асветы і партыйна-камсамольскіх і прафсаюзных арганізацый. [illegible] г. Магілёў.

Імкненне дарослых да вучобы надзвычай вялікае. [illegible] Магілёва было ахоплена толькі 920 чалавек, [illegible] вырасла да 2.020 чалавек. У горадзе існуе 10 сярэдніх і 3 няпоўна-сярэдніх вячэрніх школы. [illegible]

Сёлета амаль ва ўсіх школах заняткі пачаліся своечасова. [illegible]

— Перавядзі на вячэрнюю змену, — [illegible]

[illegible]

Партыйныя і камсамольскія камітэты і прафсаюзныя арганізацыі не цікавяцца вячэрняй вучобай рабочых і служачых [illegible]

Другая перашкода ў рабоце вячэрніх школ — гэта дрэнныя ўмовы для заняткаў. [illegible]

— Школа дарослых? [illegible]

3-за адсутнасці электраасвятлення [illegible]

На школах дарослых у нас яшчэ часта глядзяць, як на другарадную справу [illegible]

Першачарговай задачай [illegible]

шэва, і на швейнай фабрыцы імя Валадарскага, і на будаўнічых участках Магбуда. Рабочым-будаўнікам зусім амаль не створаны ўмовы для вучобы. Больш 70 рабочых Магбуда пачалі наведваць школу, але вымушаны былі пакінуць, не гледзячы на тое, што астаюцца працаваць на тых-жа самых вытворчых участках.

[illegible] быць аддадзена вялікая ўвага мясцовых партыйна-камсамольскіх і прафсаюзных арганізацый. У першую чаргу канкрэтнымі пытаннямі работы школ дарослых павінен заняцца Наркамасветы БССР, які яшчэ вельмі і вельмі мала зрабіў па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва на ўчастку вячэрняй асветы.

Т. ХАДКЕВІЧ.

50 ГОД НА ПАСТУ НАРОДНАГА НАСТАЎНІКА

СТАРЫЯ ДАРОГІ. Цімафею Ефімавічу Глебка нядаўна споўнілася 74 годы, 50 год з якіх ён бесперапынна працуе на пасту народнага настаўніка. Зараз Цімафей Ефімавіч выкладае рускую мову ў Шчыткаўскай няпоўнай сярэдняй школе. Савецкая ўлада забяспечыла яго пенсіяй. Аднак тав. Глебка не пакідае школы і з любоўю прадаўжае выхоўваць жыццерадасную савецкую дзетвару.

Тав. Глебка жыве ад школы на адлегласці 2,5 кілометры. Але не было выпадку, каб ён спазніўся на заняткі. У гэтым годзе Цімафей Ефімавіч ездзіў на экскурсію ў Крым.

Дзесяткі выхаванцаў тав. Глебкі з'яўляюцца інжынерамі, лётчыкамі, камандзірамі Чырвонай Арміі.

ПЕРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ПРАДПРЫЕМСТВАЎ БССР

АДСТАЛЫЯ ЎЧАСТКІ ВЫШЛІ Ў ПЕРАДАВЫЯ

Пры ўключэнні ў перадкастрычніцкае спаборніцтва калектыў мінскай скургалантарэйнай фабрыкі імя Куйбышава абавязаўся да свята выпусціць звыш плана прадукцыі на 100 тысяч рублёў, зэканоміць 140 тысяч дэцыметраў скуры і 5 тысяч метраў тэкстылю. Свае абавязацельствы калектыў з гонарам выконвае.

План за 9 месяцаў фабрыкай выканан на 107,6 процанта. Вытворчае заданне першай дэкады кастрычніка выканана на 108,2 процанта. Усе цэхі фабрыкі перавыконваюць план.

Раней адстаючы футлярны цэх цяпер стаў перадавым на фабрыцы і выканаў план першай дэкады кастрычніка на 18,1 процанта. Перадавое месца ў цэху і на фабрыцы займае група майстра Германовіч, якая вырабляе жаночыя партфелі. Яшчэ нядаўна гэта група ганебна адставала: план не выконваўся, якасць прадукцыі была вельмі нізкай. У верасні на пасаду майстра была вылучана стаханаўка тав. Германовіч. Яна ў кароткі тэрмін здолела добра арганізаваць работу. Група выканала дэкадны план на 119 процантаў, рэзка павысіўшы якасць прадукцыі. Усе рабочыя групы выконваюць нормы. Работніца Калушына, раней не выконваўшая нормы, цяпер выконвае яе на 266 процантаў.

Стаханаўцы закройнага цэха за 10 дзён кастрычніка зэканомілі 40 тысяч дэцыметраў скуры і 1.500 метраў тэкстылю.

Куйбышаўцы энергічна павышаюць свае ваенныя веды. У гуртках ГСА навучаецца 50 чалавек, ППХА — 100 чалавек. Усе яны да свята здадуць нормы.

ПЕРАДАЮЦЬ СТАХАНАЎСКІ ВОПЫТ

МАГІЛЕЎ. Швейная фабрыка імя Валадарскага спаборнічае на дастойную сустрэчу слаўнай галавіны Кастрычніка з бабруйскай швейнай фабрыкай імя Дзержынскага. Соцдагаворы заключаны паміж цэхамі і асобнымі рабочымі. Многія, раней адстаўшыя, групы рабочых дабіліся выканання і перавыканання вытворчых заданняў. Лента тав. Прыстаўкі спаборнічае з камсамольскай лентай Кірэевай. Раней абедзве ленты не выконвалі плана. Цяпер лента тав. Кірэевай пры заданні ў 70 плаццяў для дашкольнікаў у змену выпускае 83, лента т. Прыстаўкі выпускае ў змену 46 жаночых плаццяў пры заданні ў 42. Ленты тт. Лукомскай і Залескай штодзённа выпускаюць па 30—32 дзіцячыя касцюмчыкі пры плане ў 25.

Стаханаўка тав. Сокатава выконвае дзённую норму на 170 процантаў. Яна з'яўляецца актыўным грамадскім работнікам, дзейсна змагаецца за палепшанне якасці прадукцыі. На 170 процантаў выконвае сваю норму стаханаўка тав. Павелчык. Яна ўшчыльніла свой рабочы дзень і выконвае паўтары аперацыі.

Лепшыя стаханаўцы фабрыкі перадаюць свой вопыт адстаючым таварышам. Стаханаўка тав. Рэймус, працуючая на працэсе праверкі раскрою фасона № 399, заўважыла, што работніца другой змены тав. Ільянкова не выконвае нормы. З дапамогай тав. Рэймус тав. Ільянкова праз некалькі дзён дабілася перавыканання нормы. Шэфства над адстаючай работніцай трымае і стаханаўка тав. Чумакова.

Штодэкадна праводзяцца вытворчыя нарады, на якіх правяраецца выкананне абавязацельстваў, узятых кожнай лентай. Ля кожнай ленты вывешаны зводкі аб ходзе выканання плана.

На фабрыцы будуюцца два новыя цэхі, адзін з іх будзе закончан да свята.

Стаханаўка мінскай абутковай фабрыкі імя Кагановіча тав. І. В. Грабштэйн, якая ўключыўшыся ў перадкастрычніцкае спаборніцтва, дабілася выканання плана на 150 процантаў.
Фото Я. Салавейчыка.

ПЫТАННІ КНІГАГАНДЛЮ У КАЛГАСНАЙ ВЁСЦЫ

За апошнія годы непазнавальна змянілася аблічча савецкай вёскі. Калгаснае сялянства, якое заваявала ўпартай працай сваё шчаслівае заможнае жыццё, прад'яўляе велізарны попыт на тавары культурнага ўжывання. Нашы-ж гандлюючыя арганізацыі ўсё яшчэ дрэнна задавальняюць гэтыя справядлівыя патрабаванні калгаснай масы.

Найбольш адстаючым участкам гандлю на вёсцы з'яўляецца кнігагандаль. Ён па гэты дзень знаходзіцца ў заблытаным хаатычным становішчы. Шкодніцкая сістэма, якая тармозіць, дэзарганізуе прасоўванне кнігі на вёсцы, да гэтага часу не знішчана.

Савецкая вёска прад'яўляе велізарны попыт на кнігі. Калгаснікаў, інтэлігенцыю вёскі цікавіць палітычная, мастацкая і навукова-тэхнічная літаратура, але дзе яе купіць?

Сельскія крамы спажывецкай кааперацыі літаратурай не гандлююць.

Зайдзіце ў любое сельпо Старобінскага, Старадарожскага, Слуцкага і многіх іншых раёнаў, і вы ў гэтым адразу пераканаецеся. Ды і не толькі літаратурай. Для таго, каб купіць нават неабходныя падручнікі для школьнікаў няпоўнай сярэдняй школы, у большасці выпадкаў прыходзіцца ездзіць у раённы цэнтр. У сельскіх крамах, калі і бываюць у продажы падручнікі, то толькі для вучняў малодшых класаў.

Пакупнік, не знаходзячы неабходнай літаратуры ў сельпо, ідзе ў раённы магазін культтавараў. Але і там не знаходзіць неабходнай яму літаратуры. Прысылаемыя ў райкультмагі ў рэдкіх выпадках і ў малай колькасці мастацкая літаратура, творы Леніна і Сталіна распрадаюцца на працягу некалькіх гадзін і да сельскага пакупніка амаль не даходзяць.

Белкаапсаюз, які абавязан быў навесці парадак у кніжным гандлі на вёсцы, усякімі шляхамі жадае ўвільнуць ад гэтай вялікай палітычнай важнасці работы. Тут знаходзяць многа прычын для апраўдання сваёй бяздзейнасці. А асобныя работнікі райспажыўсаюзаў (Мінск і інш.) зусім лічаць, што кніжным гандлем на вёсцы павінны займацца БАКТ, КОГІЗ, толькі не спажыўкааперацыя. Няма чаго і даказваць аб шкоднасці такіх разважанняў.

За апошнія годы Белкаапсаюз зусім не займаецца падрыхтоўкай кадраў па кніжнаму гандлю на вёсцы. Ды і не толькі для вёскі. Работнікаў, якія ведаюць кніжную справу, не так ужо многа і ў райкультмагах. Райспажыўсаюзы, у чыім веданні знаходзяцца райкультмагі, не маюць нават таваразнаўцаў па культтаварах. У выніку кніжны гандаль у раёнах аддан на водкуп аднаму чалавеку — дырэктару раймага. Дырэктар раймага па свайму густу складае спісак неабходнай літаратуры і пасылае заказ у рэспубліканскую базу культтавараў.

Калгасныя бібліятэкі, бібліятэкі пры дамах соцкультуры маглі-б ва многім аблегчыць становішча з недахопам кніг на рынку. Але ва ўкамплектаванні бібліятэк яшчэ многа непарадку. Па сутнасці, укамплектаваннем калгасных бібліятэк ніхто не займаецца.

Абласныя канторы «Бібкалектара» займаюцца камплектаваннем толькі школьных і раённых бібліятэк. Гэта арганізацыя магла з поспехам займацца ўкамплектаваннем бібліятэк калгасаў, дамоў соцкультуры. Але справа ў тым, што адпушчаныя па бюджэту дамам соцкультуры сродкі на закупку літаратуры цэнтралізаваны ў сельсаветах, якія гэтыя сродкі часта скарыстоўваюць не па назначэнню.

Белкаапсаюз не стварыў неабходныя ўмовы для работы тым нямногім спецыялістам, якія ёсць на культбазе.

Кніжны склад гэтай базы знаходзіцца ў падвальным сырым памяшканні. Тут прымаюць паступаючыя кнігі, тут-жа іх разбіваюць па групах і адпускаюць прадстаўнікам кааператыўных арганізацый. На складзе няма ўзораў усіх прыбыўшых у продаж кніг, не арганізавана кансультацыя, а між тым ясна, што без кансультацыі цяжка малавопытнаму работніку райспажыўсаюза падабраць неабходныя кнігі.

План скупкі падручнікаў, якія былі ў карыстанні, выканан базай толькі на 13 проц. Да апошняга часу тут існуе пасылка кніг райспажыўсаюзам без заказаў. Не дзіўна пасля гэтага, што ў магазінах Белкаапсаюза на 1 студзеня 1938 года ёсць астатак кніг у рознiцу (старае выданне) на суму 3.400 тысяч рублёў.

Ці думаюць кіраўнікі Белкаапсаюза навесці бальшавіцкі парадак у кніжным гандлі на вёсцы?

Я. ЭЛЬ.

Бяздзейнікі

На сцяне аднаго з будынкаў мястэчка Талачын вісіць шыльда: «Талачынскі местачковы совет». Заходзім у памяшканне. Адразу кідаецца ў вочы брудная, усыпаная недакуркамі падлога, залітыя чарнілам сталы. У памяшканні цішыня. Запытваем, хто старшыня местачковага совета. Жанчына, якая сядзіць за сталом, коратка адказвае:

— Я.

Старшыня тав. Гаўрыленка расказвае аб мясцовых справах.

— Дык вас, кажаце, — гаворыць яна, — цікавіць, як мы працуем. Ну што-ж, можна расказаць. Па праўдзе кажучы, справы няважныя.

— Скажыце, тав. Гаўрыленка, як у вас наладжана культурна-масавая работа?

— Ну, тут, безумоўна, усё ў парадку: ёсць бібліятэка, клуб і яшчэ новы клуб будуецца. Працуюць яны нядрэнна.

На самай справе аказалася, што бібліятэка (хаця яна падначалена РВК) працуе дрэнна. Дарослых чытачоў мала, кнігі бяруць, галоўным чынам, школьнікі. Бібліятэка засмечана варожай літаратурай.

Вечарамі сумна ў мястэчку. Толькі зрэдку даносяцца песні юнакоў і дзяўчат, якія ходзяць па вуліцы, шукаючы, дзе-б лепш правесці вольны ад работы час. Не лішне сказаць, што ў баку ад арганізацыі культмасавай работы стаіць райком камсамола, а таксама і іншыя раённыя арганізацыі.

Местачковы совет не цікавіцца і пытаннямі дабрабыту. Тратуары па ўсяму мястэчку разламаныя і даўно патрабуюць рамонту. Райкомгас у гэтых адносінах бяздзейнічае, а местачковы совет патурае яму.

— Няважна мы працуем, — прызнаецца нарэшце тав. Гаўрыленка.

А між тым ёсць каму і з кім працаваць. У мястэчку многа актывістаў. Адных толькі настаўнікаў больш 50 чалавек. Але ўся бяда ў тым, што местачковы совет з гэтымі людзьмі не працуе, не прыцягвае іх да правядзення культурна-масавай работы.

***

Мы папрасілі матэрыялы аб рабоце секцый. Тав. Гаўрыленка сказала сакратару: «Знайдзі!». Той доўга пераглядаў нейкія пажаўцеўшыя ад часу паперы, ціха прыгаварваючы: «А хто-ж іх ведае, дзе яны падзеліся». Нарэшце ён знайшоў нейкую кнігу.

— Вось вам пратаколы пленумаў і пасяджэнняў местачковага совета.

Праглядаем. Аб секцыях ні слова. Толькі пасля трохразовага прагляду ў адным з пратаколаў прэзідыума яшчэ ад 4 сакавіка 1938 г. нам удалося знайсці такі пункт: «Слухалі аб арганізацыі і рабоце секцыі і брыгад па калгасах.

Пастанавілі: Неабходна ажывіць работу жывёлагадоўчай і паляводчай секцыі. Даручыць тт. Гаўрыленка, Зайцаву, Барадзе падабраць людзей, арганізаваць і ажывіць работу секцый і зацвердзіць на наступным пленуме местачковага совета».

Як-жа былі выкананы даручэнні прэзідыума, ці арганізавалася пры совеце хоць адна якая-небудзь секцыя — аб гэтым у пратаколах ні слова.

— А чаму ў вас пратаколы не падпісаны?

— Вось добра, што вы мне напомнілі, — спахапілася тав. Гаўрыленка і адразу, пералістваючы пратакол за пратаколам, накладвала свае размашыстыя подпісы. Па-праўдзе вам, таварышы, сказаць — у нас былі нейкія секцыі, але яны проста так і распаліся, — прызналася тав. Гаўрыленка.

— А хто ў вас лепшыя актывісты? — запыталіся мы.

— Таварыш сакратар, хто ў нас лепшыя актывісты? — у сваю чаргу запытала Гаўрыленка ў сакратара.

Той, крыху падумаўшы, прамовіў:

— Ну вось гэта, як яе... А, успомніў... Перчанка.

Вось-вось, — пацвердзіла Гаўрыленка: самая лепшая актывістка — Перчанка.

З той-жа цяжкасцю яна прыпомніла яшчэ тры прозвішчы.

Не ўмеюць у Талачынскім местачковым совеце прыцягваць да работы актыў, не ўмеюць яго выхоўваць.

АЛ. САЛАЎЕЎ.

РАБОЧЫ КЛАС КІТАЯ Ў АВАНГАРДЗЕ НАЦЫЯНАЛЬНА-ВЫЗВАЛЕНЧАЙ ВАЙНЫ

Гераічны рабочы клас Кітая высока трымае сцяг нацыянальна-вызваленчай вайны. Не паспелі прагучэць першыя выстралы ў Манчжурыі ў верасні 1931 года, як кітайскія рабочыя выступілі на актыўную барацьбу з японскімі захватчыкамі, наладжваючы забастоўкі і арганізоўваючы партызанскія атрады. Нямала перадавых манчжурскіх рабочых загінула смерцю храбрых у крывавых баях за свабоду і незалежнасць кітайскага народа. Іх гераічная барацьба адыграла выдаючуюся ролю не толькі ў развіцці партызанскай вайны ўнутры Манчжурыі, але і ў развіцці антыяпонскага руху ва ўсім Кітаі.

У 1932 годзе ў Шанхаі абнаглеўшая ад першых лёгкіх поспехаў над несупраціўляючыміся кітайскімі генераламі японская ваеншчына не сумнявалася ў быстрай «перамозе». Аднак зарваўшыяся самураі натыкаюцца на гераічны адпор з боку слаўнай 19-й арміі. Заслуга ў гэтым шанхайскіх рабочых і работніц. Яны на працягу 4 месяцаў праводзяць гераічную антыяпонскую забастоўку; яны дапамагаюць у пабудове ўмацаванняў; яны ўліваюцца ў рады кітайскіх войск, умацоўваючы іх абароназдольнасць і павышаючы іх палітычную свядомасць. У гэты час гнусныя трацкісцкія бандыты па ўказцы японскай разведкі робяць усё для таго, каб падарваць гераічнае супраціўленне 19-й арміі. Яны спрабуюць сарваць антыяпонскую забастоўку шанхайскіх рабочых і забіць правадыроў рабочых.

На працягу ўсяго наступнага перыяду кітайскія рабочыя і работніцы у адказ на заклік кітайскай кампартыі прадаўжаюць нястомна змагацца за незалежнасць і свабоду кітайскага народа як з вінтоўкай у руках на палях і ў гарах Манчжурыі, так і ва ўсіх іншых раёнах Кітая, развіваючы і арганізоўваючы антыяпонскі нацыянальна-вызваленчы рух. Калі ў жніўні 1935 года кітайская кампартыя кідае гістарычны лозунг адзінага антыяпонскага нацыянальнага фронта, кітайскія рабочыя неадкладна выступаюць на барацьбу за гэты адзіны шлях да нацыянальнага выратавання. Асноўныя кадры ўсіх мітынгаў і дэманстрацый, арганізоўваемых пад лозунгамі барацьбы з японскімі захватчыкамі, пад лозунгамі адзінага фронта, — рабочыя і работніцы.

Калі ў ліпені 1937 года японская ваеншчына разгортвае новы нечуваны этап сваёй агрэсіі ў Кітаі, кітайскі рабочы клас аказваецца ў авангардзе нацыянальна-вызваленчай вайны. Рабочыя і работніцы, не лічачыся ні з якімі труднасцямі і ахвярамі, аддаюць сябе цалкам справе барацьбы за незалежнасць і свабоду свайго народа.

Сотні тысяч рабочых і работніц Шанхая, Цяньцзіна, Цындао і іншых гарадоў кідаюць работу на японскіх фабрыках і прадпрыемствах, не гледзячы на пагрозу беспрацоўя і голаду. Партовыя рабочыя адмаўляюцца разгружаць і нагружаць японскія судны ці судны, якія абслугоўваюць японцаў. Кітайскія рабочыя, якія знаходзяцца за граніцай, кідаюць работу і спяшаюцца на радзіму, каб актыўна ўключыцца ў барацьбу супроць захватчыкаў.

Па ўсяму Кітаю ствараюцца розныя рабочыя арганізацыі, якія ставяць мэтай актыўную барацьбу супроць японскай ваеншчыны і ўсямерную дапамогу кітайскай арміі і справе абароны. Рабочыя і работніцы праводзяць велізарную агітацыйную работу ў гарадах і ў сёлах, сярод насельніцтва і салдат. Яны асаблівай увагай акружаюць раненых байцоў. Работніцы арганізоўваюцца ў санітарныя атрады, шыюць абмундзіраванне і перавязачныя сродкі, мыюць бялізну раненых байцоў. Пры гэтым нярэдка дзеля антыяпонскай работы рабочыя і работніцы адмаўляюцца не толькі ад кароткага адпачынку пасля цяжкай і працяглай працы на фабрыках і заводах, у майстэрнях, але і ад часткі свайго мізэрнага заработку.

Зборы падарункаў на армію карыстаюцца сярод рабочых велізарнай папулярнасцю. Не гледзячы на мізэрны заработак, якога ледзь хапае на харчаванне, рабочыя і работніцы робяць вялікія адлічэнні, а таксама збіраюць многа прадметаў вопраткі. Таксама горача яны адзываюцца на зборы на самалёты і на падпіску на пазыку нацыянальнага выратавання. Работніцы многіх фабрык аднадушна пастанаўляюць адлічаць на паветраны флот па аднаму цэнту ў дзень. Нярэдкі выпадкі, калі рабочыя ахвяроўваюць месячную зарплату. Адна работніца аддала 100 даляраў, якія капіла ўсё жыццё.

Не абмяжоўваючыся ўласнымі арганізацыямі, рабочыя і работніцы прымаюць актыўны ўдзел у рабоце ўсіх іншых антыяпонскіх арганізацый, якія ставяць сабе задачай работу на карысць нацыянальна-вызваленчай вайны.

Велізарную ступень свядомасці праяўляюць рабочыя і работніцы ў справе выпрацоўкі большай колькасці прадметаў, неабходных для вайны. Рабочы дзень у Кітаі дастаткова доўгі, не гледзячы на гэта, рабочыя самі патрабуюць яго падаўжэння, каб вырабіць яшчэ больш тавараў, патрэбных для фронта і тыла. Яны напружваюць усе сілы для таго, каб дапамагчы ў стварэнні абароннай прамысловасці.

Гераічная работа чыгуначнікаў заслугоўвае таго, каб на ёй спыніцца асобна. Японскія самалёты даўно ўжо сцерлі грань паміж фронтам і тылам, і дзе-б ні працавалі кітайскія чыгуначнікі, яны кожную мінуту падвяргаюць сваё жыццё небяспецы. Будзь то Кантон—Ханькоуская ці Лунхайская чыгункі — амаль штодзённа бомбы з японскіх самалётаў узрываюць шлях, масты і цэлыя саставы паяздоў. Але рух паяздоў не спыняецца і прадаўжаецца амаль нармальна. Разбурэнні неадкладна выпраўляюцца, а гераічныя машыністы адважна вядуць паязды, не звяртаючы ніякай увагі на пагрозу смерці. І калі ва ўмовах найжорсткіх паветраных бамбардыровак па сутнасці працуе такая важная для ваеннага нармальнага снабжэння чыгунка, як Кантон—Ханькоуская, то заслуга ў гэтым слаўных яе чыгуначнікаў.

Яшчэ большага захаплення заслугоўвае гераічная работа [illegible] на фронце і ў раёнах, якія ляжаць каля фронта. І тут, не гледзячы на ахвяры, чыгуначнікі ні на мінуту не спыняюць сваёй адказнейшай работы, забяспечваючы рэгулярнае папаўненне і снабжэнне фронта і своечасовую эвакуацыю, а ў патрэбную мінуту — угон усіх паравозаў і ўсяго рухомага састава ў тыл. Нямала было выпадкаў, калі кітайскія машыністы ўганялі паяздныя саставы прама з-пад носу японцаў, пасля ўжо акупацыі раёнаў японскімі войскамі.

Але кітайскія рабочыя і работніцы не абмяжоўваюцца толькі работай у тылу, як-бы важна і карысна яна ні была. Тысячы лепшых сыноў і дочак гераічнага рабочага класа Кітая змагаюцца на ўсіх франтах. Вельмі вялікая роля рабочых у [illegible] ванні партызанскіх атрадаў. Нямала ёсць як на поўначы, так і на поўдні цалкам рабочых партызанскіх атрадаў, састаўленых з гарнякоў, тэкстыльшчыкаў, чыгуначнікаў. Такія атрады ёсць у Шаньдуне і ў Хэбэі, такія атрады дзейнічаюць у раёне Шанхая. Усюды рабочыя ўтвараюць ядро партызанскага руху.

Зараз, калі для Ханькоу стварылася пагроза з боку японскага наступлення, якое вядзецца ўздоўж Янцзы, ханькоускія рабочыя і работніцы мабілізоўваюць усе свае сілы для таго, каб аказаць зарваўшамуся ворагу магутны адпор. Ханькоускія рабочыя і работніцы з'яўляюцца душой абароны Ханькоу. Яны натхняюць і ўзнімаюць усе масы гэтага буйнага цэнтра Кітая.

Такую-ж высокую ступень палітычнай свядомасці і такую-ж непрымірымасць праяўляюць кітайскія рабочыя і работніцы ў барацьбе з усімі здраднікамі і шпіёнамі. Кітайская кампартыя нястомна выкрывае гнусныя махінацыі крывавых забойцаў, подлых шпіёнаў японскай разведкі — трацкісцкіх бандытаў, растлумачваючы ўсяму кітайскаму народу, што бязлітаснае знішчэнне трацкісцкіх гадзін і ўсіх іншых здраднікаў з'яўляецца галоўнай умовай для арганізацыі пераможнай барацьбы супроць японскіх захватчыкаў. Кітайскія рабочыя і работніцы, як найбольш перадавая і свядомая частка кітайскага народа, з самага пачатку сваёй галоўнейшай задачай ставяць вылаўліванне і знішчэнне трацкісцкіх бандытаў і ўсіх іншых ворагаў кітайскага народа. Нямала бандытаў было такім чынам выкрыта.

Кітайскі рабочы клас выступае як сапраўдны авангард свяшчэннай нацыянальна-вызваленчай вайны кітайскага народа супроць японскіх захватчыкаў, выклікаючы захапленне ва ўсіх чэсных кітайскіх патрыётаў і ва ўсіх прыяцеляў кітайскага народа і ворагаў вайны і фашызма ва ўсім свеце.

Увесь прагрэсіўны свет, усё перадавое чалавецтва з пачуццём гарачай сімпатыі сочыць за гераічнай барацьбой кітайскіх рабочых і [illegible] ўсяго кітайскага народа, упэўнены ў іх канчатковай перамозе над крывавымі сіламі фашызма.

Прывітанне слаўным рабочым і работніцам Кітая, лепшым сынам і дочкам вялікага кітайскага народа!

Е. ПАЎЛАЎ.

ЗАЯВА СОВЕЦКАГА ПАЎПРЭДСТВА Ў ЛОНДАНЕ

ЛОНДАН, 13 кастрычніка. (БЕЛТА). 11 кастрычніка паўпрэдства СССР у Лондане ў сувязі з прамовай парламенцкага сакратара міністэрства авіяцыі лорда Уінтэртона ў Шоргеме (графства Сесакс) зрабіла наступную заяву: «Як паведамляе англійскі друк, у сваёй прамове лорд Уінтэртон заявіў, што Совецкі Саюз нібы не аказаў дапамогі ў момант чэхаславацкага крызіса, а з прычыны сваёй ваеннай слабасці абмежаваўся толькі няяснымі абяцаннямі.

Гэта заява Уінтэртона зусім скажае сапраўдную пазіцыю совецкага ўрада ў чэхаславацкім пытанні. Пазіцыя СССР у гэтым пытанні была чотка і пэўна, не пакідаючы месца для якіх-небудзь няяснасцей, сфармулявана Народным камісарам замежных спраў М. М. Літвінавым у Жэневе 21 верасня ў часе яго выступлення на пленуме Лігі нацый. У сваёй прамове Літвінаў, рэзюміруючы сваю гутарку з французскім паверанным у справах у Маскве 2 верасня 1938 года, сказаў, што СССР мае намер выканаць усе абавязацельствы, выцякаючыя з совецка-чэхаславацкага пакта, і разам з Францыяй аказаць Чэхаславакіі неабходную дапамогу ўсімі даступнымі шляхамі.

Літвінаў дадаў далей, што ваеннае ведамства СССР гатова неадкладна пачаць перагаворы з прадстаўнікамі генеральных штабаў Францыі і Чэхаславакіі, каб намеціць канкрэтныя мерапрыемствы для сумесных дзеянняў».

ПРАТЭСТ ПАЎПРЭДА СССР У ЛОНДАНЕ тав. МАЙСКАГА

ЛОНДАН, 13 кастрычніка. (БЕЛТА). 11 кастрычніка паўпрэд СССР у Лондане тав. Майскі наведаў англійскага міністра замежных спраў Галіфакса і заявіў яму пратэст супроць хлуслівых вымыслаў, дапушчаных лордам Уінтэртонам у яго прамове ў Шоргеме.

ПАРЫЖ, 13 кастрычніка. (БЕЛТА). Рад парыжскіх газет—«Эвр», «Фігаро», «Матэн» і інш. — друкуе тэлеграму лонданскага карэспандэнта агенцтва Гавас аб пратэсце, заяўленым тав. Майскім англійскаму міністэрству замежных спраў па поваду антысовецкага паклёпніцкага выступлення лорда Уінтэртона.

ВОДГУКІ АНГЛІЙСКАГА ДРУКУ НА АРТЫКУЛ У „ЖУРНАЛЬ ДЭ МОСКУ“ І ВЫСТУПЛЕННЕ УІНТЭРТОНА

ЛОНДАН, 13 кастрычніка. (БЕЛТА). Газеты «Манчэстэр гардыян», «Ньюс кронікл» і «Дэйлі геральд» публікуюць вытрымкі са з'явіўшагася ў маскоўскай газеце «Журналь дэ Моску» артыкула па пытанню аб замежнай палітыцы французскага ўрада. Апрача таго, увесь англійскі друк поўнасцю публікуе на відным месцы абвяржэнне совецкага паўпрэдства ў Лондане ад 11 кастрычніка па поваду хлуслівых сцвярджэнняў лорда Уінтэртона аб тым, што нібы Совецкі Саюз не меў намеру аказваць дапамогі Чэхаславакіі.

«Манчэстэр гардыян» пытае, ці не пара англійскаму ўраду дакладна вызначыць, ці жадае ён супрацоўніцтва з Совецкім Саюзам, ці мае намер зусім адхіліцца ад яго ў будучым? У той міжнароднай абстаноўцы, прадаўжае газета, у якой аказалася Англія пасля падпісання мюнхенскага пагаднення, палітыка цеснага супрацоўніцтва на прыязных пачатках з Совецкім Саюзам павінна была быць выбрана не толькі па меркаваннях здаровага сэнсу, але і проста як неабходнасць. Аднак, відаць, лорд Уінтэртон прытрымліваецца другога пункту погляду. Дзіўна чуць, што англійскія міністры выступаюць у тым духу, як гэта зрабіў Уінтэртон. Без сумнення, члены палаты абшчын не замарудзяць запытаць Чэмберлена, якая сапраўдная пазіцыя англійскага кабінета. Няўжо можна думаць, што англійскі ўрад не бярэ на сябе ніякай адказнасці за заяву лорда Уінтэртона?

ПАВЕДАМЛЕННЕ АГЕНЦТВА СЕНТРАЛ НЬЮС

ЛОНДАН, 13 кастрычніка. (БЕЛТА). Агенцтва Сентрал Ньюс паведамляе з Рыма, што, як яму стала вядома з аўтарытэтнай крыніцы, Мусаліні, Гітлер, Чэмберлен і Далад'е зноў сустрэнуцца ў лістападзе месяцы. Як мяркуюць, гэта сустрэча будзе мець месца на яхце ў Генуі або Неапалі. Мэта гэтай сустрэчы—заключэнне «пакта чатырох дзяржаў». Будуць абмяркоўвацца таксама пытанні ўзбраенняў і калоній. Па чутках, прадаўжае агенцтва, пры гэтай сустрэчы будзе прысутнічаць японскі прадстаўнік.

ПОЛЬСКІЯ ПЛАНЫ Ў ЦЭНТРАЛЬНАЙ ЕЎРОПЕ

ПАРЫЖ, 14 кастрычніка. (БЕЛТА). Гаворачы аб польскіх планах у адносінах Цэнтральнай Еўропы, варшаўскі карэспандэнт «Тан» піша: «Далучэнне да Польшчы Цешынскага раёна не палепшыла польска-чэхаславацкіх адносін. У польскіх урадавых колах заяўляюць, што Варшава ўстановіць добрыя адносіны з Прагай толькі тады, калі Чэхаславакія поўнасцю задаволіць венгерскія патрабаванні».

Польшча, гаворыць далей карэспандэнт, цалкам падтрымлівае патрабаванні Венгрыі аб далучэнні да яе раёнаў, у якіх жыве значная колькасць венграў. Але адначасова Польшча падтрымлівае таксама прэтэнзіі Венгрыі на далучэнне да яе Закарпацкай Украіны, населенай у пераважнай большасці украінцамі. Ніякімі дэмагагічнымі заявамі аб «абароне праў нацыянальных меншасцей» і «этнаграфічным прынцыпу» тут не прыкрыешся.

Па вестках «Тан», Польшча дабіваецца далучэння Закарпацкай Украіны да Венгрыі галоўным чынам для таго, каб, атрымаўшы польска-венгерскую граніцу, стварыць польска-венгерскі антысовецкі блок.

У польскіх урадавых колах, піша карэспандэнт «Тан», не скрываюць, што аўтаномія Закарпацкай Украіны або незалежнасць гэтай маленькай краіны, населенай украінцамі, Варшава разглядала-б як «пагрозу Польшчы».

ПОЛЬСКІ ТЭРОР У ЧЭХАСЛАВАЦКАЙ СІЛЕЗІІ

ВАРШАВА, 14 кастрычніка. (БЕЛТА). Пасля загаду аб высяленні да 1 лістапада дзесяткаў тысяч чэхаславацкіх грамадзян з межаў Чэхаславацкай Сілезіі паследваў рад іншых распараджэнняў, якія канчаткова пазбаўляюць чэхаў усіх элементарных грамадзянскіх праў. Ва ўсіх школах уведзена польская мова. Усе заняткі будуць праводзіцца выключна на польскай мове. Чэхаславацкія навучальныя ўстановы закрываюцца. Распушчаны таксама грамадзянскія муніцыпалітэты і абшчынныя советы ў вёсках і мястэчках, выбраныя насельніцтвам. На іх месца прызначаюцца польскія чыноўнікі.

У рэспубліканскай Іспаніі. НА ЗДЫМКУ: лётчыкі рэспубліканскай авіяцыі разам з камандзірам абмяркоўваюць план далейшых дзеянняў. (Фронт Эбро).

(Саюзфота).

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ ФРОНТ

У афіцыяльнай зводцы іспанскага міністэрства абароны, паведамляецца, што 13 кастрычніка ў сектары ніжняга цячэння Эбро войскам мяцежнікаў і інтэрвентаў удалося пры дапамозе замежнай артылерыі і авіяцыі заняць вышыню 484. Аднак рэспубліканскія войскі, зрабіўшы энергічную контратаку, выбілі фашыстаў з захопленай імі пазіцыі. У паветраным баі рэспубліканская авіяцыя збіла адзін фашысцкі знішчальнік.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

Раніцой 13 кастрычніка рэспубліканскія войскі ўзарвалі ўмацаванні мяцежнікаў і прасунулі наперад свае лініі ў сектары Лас Росас. На іншых франтах без перамен.

* * *

Як паведамляе агенцтва Гавас, 13 кастрычніка ў 11 гадзін раніцы эскадрылья італьянскіх самалётаў «Савойя» скінула 40 бомб у раёне Барселонскага парта. Ёсць чалавечыя афяры. Адной з бомб пашкоджана англійскае судно «Стэнкрофт».

Раніцой таго-ж дня італьянскія самалёты, прыбыўшыя з боку вострава Майорка, бамбардыравалі порт Тарагону.

ПРАЦЭС ПА СПРАВЕ ТРАЦКІСЦКІХ ШПІЁНАЎ У ІСПАНІІ

БАРСЕЛОНА, 13 кастрычніка. (БЕЛТА). У абвінаваўчым акце па справе главароў трацкісцка-фашысцкай банды ПОУМ, прадстаўшых 11 кастрычніка ў Барселоне перад трыбуналам па справах шпіянажа і здрады, гаворыцца, што з самага пачатку фашысцкага мяцежа ў Іспаніі трацкісцкая ПОУМ павяла сістэматычную падрыўную работу супроць урада Іспанскай рэспублікі, а таксама ўрадаў Каталоніі і Басконіі, у мэтах гвалтоўнага звяржэння рэспубліканскай улады ў Іспаніі.

Члены гэтай арганізацыі вялі таксама сістэматычную шалёную кампанію супроць рэспубліканскай арміі і яе камандавання, у прыватнасці змагаючыся супроць стварэння рэгулярнай арміі.

У абвінаваўчым акце падкрэсліваецца, што варожая рэспубліцы кампанія трацкісцкай ПОУМ і падрыўная работа гэтай арганізацыі ў арміі асабліва ўзмацняліся ў найбольш напружаныя для рэспублікі моманты, калі іспанскі народ прыкладаў усе намаганні, каб аказаць супраціўленне арміі фашысцкіх мяцежнікаў і інтэрвентаў. ПОУМ узмацняла свае правакацыйныя нападкі на рэспубліканскі ўрад і яго армію ў момант падзення Малагі, захвату замежнымі войскамі Басконіі і ў часе гераічнай барацьбы рэспубліканскай арміі на франтах Астурыі, Леванта і Касціліі.

Злачынная дзейнасць ПОУМ дасягнула свайго кульмінацыйнага пункта ў маі 1937 года, калі членамі гэтай арганізацыі быў праведзен мяцеж у Барселоне. Па загаду кіраўніцтва ПОУМ была занята тэлефонная станцыя ў Барселоне, пабудаваны барыкады на вуліцах, і арганізаваныя ПОУМ атрады выставілі супроць рэспубліканскай паліцыі кулямёты, гарматы і танкі, затрыманыя імі ў горадзе і прадназначыўшыяся для адпраўкі на арагонскі фронт.

На падставе дакументаў, захвачаных у сувязі з раскрыццём у Мадрыдзе фашысцка-шпіёнскай арганізацыі, абвінаваўчы акт неабвержна ўстанаўляе цесную сувязь ПОУМ з арганізацыямі фашысцкіх мяцежнікаў і той факт, што ПОУМ састаяла на службе замежных фашысцкіх дзяржаў, ажыццяўляючых інтэрвенцыю ў Іспаніі.

Абвінаваўчы акт у заключэнне ўстанаўляе, што злачынная дзейнасць ПОУМ заключалася ў: 1) сістэматычнай варожай кампаніі супроць урада рэспублікі і Каталоніі, гвалтоўнай ліквідацыі якіх дабівалася ПОУМ; 2) варожай агітацыі супроць іспанскай народнай арміі і яе адзінага камандавання; 3) сістэматычнай прапагандзе паражэнчаства і распаўсюджванні хлуслівых вестак аб ваенных аперацыях і мерапрыемствах урада; 4) шалёнай кампаніі супроць партый і арганізацый народнага фронта; 5) сістэматычным паклёпе на СССР і яго палітычных дзеячоў; 6) удзеле ў варожай кампаніі замежнага фашысцкага друку супроць рэспубліканскай Іспаніі; 7) арганізацыі фашысцкага путча ў Каталоніі ў маі 1937 года; 8) сумеснай з замежнымі фашысцкімі арганізацыямі шпіянажа падрыўной дзейнасці супроць іспанскай рэспублікі.

ПАПРАЎКІ

Змяшчаючы Кароткі курс гісторыі ВКП(б) у газеце «Звязда», па віне рэдакцыі дапушчаны памылкі і недакладнасці перакладу. У нумары 215 газеты «Звязда», на трэцяй старонцы, у першай калонцы 9 абзац зверху патрэбна чытаць так:

Пролетарыят зацікаўлен у лепшым зыходзе, гэта значыць у рашучай перамозе над царызмам. Але такі выхад магчым толькі ў тым выпадку, калі пролетарыят здолее стаць правадыром, кіраўніком рэволюцыі.

У газеце № 226, на чацвертай старонцы, у першай калонцы 9 абзац зверху трэба чытаць так:

Двурушніцтва і подласць гэтых людзей дайшлі да таго, што Зіноўеў — адзін з арганізатараў і натхніцеляў забойства С. М. Кірава, прыспешваўшы забойцу хутчэй выканаць гэта злачынства, — напісаў хвалебны некралог на смерць Кірава, патрабуючы яго надрукавання.

У газеце № 227, на другой старонцы 3 абзац зверху першай калонкі трэба чытаць:

Гэта акалічнасць прывяла да таго, што супярэчнасці паміж імперыялістычнымі краінамі, таксама як паміж буржуазіяй і пролетарыятам — яшчэ больш узмацніліся. У сувязі з гэтым спробы агрэсіўных дзяржаў пакрыць страты ад эканамічнага крызіса ўнутры краіны за кошт іншых, слаба абароненых, краін — пачалі ўсё больш і больш узмацняцца. Пры гэтым да двух вядомых агрэсіўных дзяржаў, да Германіі і Японіі, далучылася на гэты раз трэцяя дзяржава — Італія.

ВУЧЭННІ ПА ПРОЦІПАВЕТРАНАЙ АБАРОНЕ У ВІЦЕБСКУ

ВІЦЕБСК, 14 кастрычніка. Сёння ў Віцебску пачаліся вучэнні па проціпаветранай і хімічнай абароне. Пагражаючае становішча было ўведзена з раніцы. Праз гарадскі радыёвузел перадаваліся правілы для насельніцтва, як весці сябе ў часе паветранай трывогі. У дзве гадзіны дня ў звычайны шум горада ўварваліся рэзкія гудкі, абвясціўшыя «трывогу». Вуліцы адразу апусцелі, спыніўся рух трамваяў і аўтамашын.

Узніклі «ачагі паражэння». Праз некалькі мінут сюды пад'ехалі аўтамашыны з санітарнымі камандамі. Добра працавалі санітарныя дружыны Чырвонага крыжа, а таксама хімічныя і пажарныя каманды.

Першы дзень вучэнняў паказаў высокую дысцыплінаванасць каманд ППХА, груп самаабароны і насельніцтва. Вучэнні працягнуцца некалькі дзён.

(БЕЛТА).

МІЖРАЁННАЯ ЯРМАРКА Ў БАБРУЙСКУ

9—14 кастрычніка ў Бабруйску адбывалася міжраённая асенняя ярмарка, у якой прымалі ўдзел калгасы і калгаснікі Бабруйскага, Асіпавіцкага, Глускага, Парыцкага, Клічаўскага і Кіраўскага раёнаў. Прадана значная колькасць сельскагаспадарчых прадуктаў: мяса, масла, гародніны, фруктаў і т. д. Прыкметна знізіліся цэны за кілограм мяса—на 2—3 рублі, масла—на 3—4 рублі і т. д.

Прадпрыемствы, промарцелі, гандлёвыя арганізацыі завезлі на ярмарку розных тавараў — абутку, трыкатажа, гатовага адзення, гаспадарчых, культурных тавараў на 2 мільёны рублёў.

На рынку працавалі чайная, газетныя кіёскі, чытальня, сталы праверкі аблігацый, юрыдычныя кансультацыі. Перад калгаснікамі выступалі артысты эстрады.

МЕЛІЯРАЦЫЙНЫЯ РАБОТЫ Ў БССР

У БССР праводзяцца буйныя работы па асушцы і асваенню велізарных масіваў балотных зямель для патрэб соцыялістычнага земляробства. Балоты ператвараюцца ў квітнеючыя калгасныя палі. На работах заняты 9 магутных экскаватараў, сотні канавакапацеляў, грэйдараў і іншых машын.

Да XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі ў Рэчыцкім раёне заканчваецца пракладка двух магістральных каналаў Днепрык—Крапіўск даўжынёю ў 30 кіламетраў. Тут пракладзены ўжо два бакавыя каналы даўжынёю ў 15 кіламетраў. У гэтым годзе калгасы Валадарскага і іншых сельсоветаў раёна атрымаюць 800 га новай зямлі. У буйным маштабе вядзецца меліярацыя ў басейне ракі Ржаўкі, Рагачоўскага раёна. Рака рэгуліруецца, пракладваюцца магістральныя каналы. Работамі ахопліваецца плошча ў 8 тысяч гектараў, якая знаходзіцца ў карыстанні 39 калгасаў.

У рэзультаце меліярацыйных мерапрыемстваў гэтага года калгасы БССР атрымаюць больш 30 тысяч гектараў новых зямель. На правядзенне гэтых работ дзяржава адпусціла беззваротных сродкаў і доўгатэрміновага крэдыта калгасам 6,5 мільёна рублёў. Апрача таго, самі калгасы ўкладваюць сваіх сродкаў і працы на агульную суму ў 21 мільён рублёў.

ПАМЯЦІ ШОЛАМ АЛЭЙХЕМА

2 сакавіка 1939 года спаўняецца 80 год з дня нараджэння Шолам Алэйхема — класіка яўрэйскай літаратуры. Літаратурная грамадскасць Беларусі рыхтуецца дастойна азнаменаваць гэту дату. На прадпрыемствах сталіцы і ў раёнах будуць праведзены літаратурныя вечары, гутаркі і даклады аб жыцці і творчасці выдатнага пісьменніка. Дзень нараджэння будзе адзначан у Менску вялікім урачыстым вечарам з удзелам грамадскіх арганізацый.

Для правядзення юбілею праўленнем Саюза совецкіх пісьменнікаў Беларусі створан юбілейны камітэт у саставе народнага паэта рэспублікі Янкі Купалы, пісьменнікаў Змітрака Бядулі, Кузьмы Чорнага, З. Аксельрода, Г. Камянецкага, У. Фінкеля, І. Шапавалава і М. Паслядовіча.

250 тыс. ДЗІЦЯЧЫХ ПАДАРУНКАЎ

Да кастрычніцкіх свят кандзіцерскія фабрыкі БССР — «Комунарка», «Спартак», «X Кастрычнік» — выпускаюць 250 тысяч дзіцячых падарункаў — набораў шакаладных цукерак, дражэ і інш. Гэтыя наборы афармляюцца ў выглядзе каляскі, бачонка, грыба і т. д.

Апрача таго, фабрыкі дадуць да свят 50 тысяч штук фігурнага шакаладу — ракушак, рыбак, медзвяжат і да 60 тысяч бамбанерак, запоўненых лепшымі кандзіцерскімі вырабамі.

ДЗЕННІК

Інструкцыйны даклад для агітатараў і бяседчыкаў Кагановіцкага раёна на тэму «XXI гадавіна Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі» адбудзецца 16 кастрычніка, у 7 гадзін вечара, у памяшканні клуба фабрыкі імя Кагановіча (Няміга, 36). Білеты атрымаць у РК КП(б)Б.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА
17 КАСТРЫЧНІКА 1938 г.
адкрыццё сезона
ў памяшканні Вел. Дзярж. яўрэйскага тэатра
Рэпертуар
НОВЫЯ ПАСТАНОЎКІ
Рымскі-Корсакаў ЦАРСКАЯ НЯВЕСТА
Чайкоўскі ЛЕБЯДЗІНАЕ ВОЗЕРА
Даргамыжскі РУСАЛКА
Пучыні ЧЫО-ЧЫО-САН
Узноўленыя пастаноўкі
Дзяржынскі ЦІХІ ДОН
Пучыні ТОСКА
Вердзі РЫГАЛЕТО
Гертэль МАРНАЯ ПЕРАСЦЯРОГА (Тщетная предосторожность).
ПРЫМАЮЦЦА ЗАЯЎКІ ў касе тэатра на пастаянныя месцы і калектыўныя паходы з 12 да 2 г. і з 5 да 8 г. веч.

Кінотэатр «Чырвоная зорка»
«ДРУЗЬЯ»

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ЗАНГЕЗУР

Кінотэатр «Спартак»
Людзі даліны Сумбар

Дзіцячы кінотэатр
ПРАФЕСАР МАМЛОК

Кінотэатр «Навіны дня»
1. Журнал Маскоўскай студыі кінохронікі № 43.
2. Пуціна на Каспіі.
3. Сталінская моладзь.

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ ЗВАНІЦЕ па тэл. № 25-384

Выдавецтву «Звязда» патрэбны КАЧАГАРЫ І ІСТАПНІКІ. Звяртацца: Совецкая, 49, другі паверх, пакой № 1.

16 КАСТРЫЧНІКА У 7 ГАДЗІН ВЕЧАРА У КЛУБЕ ІМЯ СТАЛІНА (рог Інтэрнацыянальнай і Комсамольскай)—
АДБУДЗЕЦЦА
ПАСЯДЖЭННЕ ПЛЕНУМА МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА
РАБОЧЫХ, СЯЛЯНСКІХ І ЧЫРВОНААРМЕЙСКІХ ДЭПУТАТАЎ.
ПАРАДАК ДНЯ:
1. АБ ПРАДСТАЯЧЫМ УСЕСАЮЗНЫМ ПЕРАПІСЕ НАСЕЛЬНІЦТВА 1939 г. (дакл. — нам. нач. Упраўлення народна-гаспадарчага ўліку БССР тав. Шындлер)
2. АРГАНІЗАЦЫЙНЫЯ ПЫТАННІ.
ПРЭЗІДЫУМ ГОРСОВЕТА.

У адпаведнасці з пастановаю СНК БССР ад 19/IX і горсовета ад 20/IX 1938 г. Ў МЭТАХ ПРАВЕРКІ СПАЖЫВАННЯ ЭЛЕКТРАЭНЕРГІІ НА ЧАС АСЕННЕ-ЗІМОВАГА МАКСІМУМА 1938-39 гг.,
Упраўленне электрасяцей і падстанцый г. Менска
ПРАПАНУЕ АБАНЕНТАМ АГРАМАДЖАНАГА СЕКТАРА (ПРАДПРЫЕМСТВАМ, ШКОЛАМ, МАГАЗІНАМ, БОЛЬНІЦАМ, УСТАНОВАМ, АРЦЕЛЯМ, БАЗАМ, СКЛАДАМ і т. д.),
У ЯКІХ РАСХОД ЭЛЕКТРАЭНЕРГІІ ЎЛІЧВАЕЦЦА ПА ШЧОТЧЫКАХ,
ЗДЫМАЦЬ ПАКАЗАННІ СА ШЧОТЧЫКАЎ 30 чысла кожнага месяца,
ПАЧЫНАЮЧЫ З 30 КАСТРЫЧНІКА па 30 КРАСАВІКА,
і прадставіць у аддзел абанентаў Упраўлення электрасяцей — СОВЕЦКАЯ, 126 — або паведаміць па тэлефону 20-693 не пазней 2 чысла наступнага месяца.
Абаненты, якія не прадставяць вестак аб расходзе электраэнергіі, БУДУЦЬ ПРЫЦЯГВАЦЦА ДА АДКАЗНАСЦІ.
УПРАЎЛЕННЕ ЭЛЕКТРАСЯЦЕЙ І ПАДСТАНЦЫЙ.

НА ПАДСТАВЕ ПАСТАНОВЫ СНК БССР і пастановы прэзідыума Белкаапромсовета ад 1 кастрычніка 1938 г.
БЕЛАРУСКІ РЭСПУБЛІКАНСКІ САЮЗ БУДАЎНІЧЫХ І КЕРАМІЧНЫХ МАТЭРЫЯЛАЎ
„Белпромбудкерамсаюз“ з 15 кастрычніка 1938 года ліквідуецца.
УСТАНОВЫ І АСОБЫ, ЯКІЯ МАЮЦЬ ПРЭТЭНЗІІ, ПАВІННЫ ПРАД'ЯВІЦЬ ІХ ДА 1 ЛІСТАПАДА 1938 г. ПА АДРАСУ: г. МЕНСК, КРАПОТКІНА, 58-а, ЛІКВІДКОМУ „БЕЛПРОМБУДКЕРАМСАЮЗ“.
Пасля ўказанага тэрміну ніякія прэтэнзіі ПРЫМАЦЦА НЕ БУДУЦЬ.
ЛІКВІДКОМ.

МЕНСКАЯ ШКОЛА МЕДСЯСЦЁР абвяшчае НАБОР
на двухгадовыя курсы клінічных і рэнтгенаўскіх лабарантаў
ПРЫ НК АХОВЫ ЗДАРОЎЯ БССР.
СКОНЧЫЎШЫЯ КУРСЫ АТРЫМЛІВАЮЦЬ СЯРЭДНЮЮ МЕДЫЦЫНСКУЮ АДУКАЦЫЮ СА ЗВАННЕМ ЛАБАРАНТА. Прымаюцца асобы ва ўзросце ад 16 год і скончыўшыя 7 класаў сярэдняй школы.
ДА ЗАЯВЫ НЕАБХОДНА ПРЫКЛАСЦІ: ПАСВЕДЧАННЕ АБ АДУКАЦЫІ, МЕТРЫКУ, ДЗВЕ ФОТАКАРТКІ, АЎТАБІЯГРАФІЮ І ПАШТОВЫХ МАРАК НА 40 КАП.
(ПАШПАРТ ПРАД'ЯЎЛЯЕЦЦА АСАБІСТА).
ІСПЫТЫ ПА РУСКАЙ І БЕЛАРУСКАЙ МОВАХ (вусна і пісьмова), МАТЭМАТЫЦЫ (арыфметыка, алгебра і геаметрыя), ФІЗІЦЫ, ГЕАГРАФІІ, КАНСТЫТУЦЫІ па праграме 7 класаў сярэдняй школы—з 25 кастрычніка.
Скончыўшыя сямігодку на «ВЫДАТНА» прымаюцца без іспытаў.
Прынятыя забяспечваюцца стыпендыяй згодна існуючых законаў. Інтэрнатам курсанты не забяспечваюцца. Кватэрныя аплачваюцца прыезджым у размерах прадугледжаных законам.
ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 25 КАСТРЫЧНІКА па адрасу: МЕНСК, ЛАГОЙСКІ ТРАКТ, 7-я ЛІНІЯ, ДОМ № 29.
ДЫРЭКЦЫЯ.

ВНИМАНИЮ ЛЕЧУЧРЕЖДЕНИЙ и ВРАЧЕЙ
Управление Химико-фармацевтической промышленности Наркомздрава СССР—Москва, Кривоколенный пер., 12, производит и отпускает аптекоуправлениям в неограниченных количествах следующие медикаменты:
1. Атофан таблет. и пор.
2. Адалин
3. Авертин (Нарколан).
4. Ампулы Лобелин.
5. Веронал
6. Валидол.
7. Героин солянокислый.
8. Гитален.
9. Дионин.
10. Дикаин
11. Железо глицеринофосфорнокислое.
12. Иодоформ.
13. Камфора однобромистая.
14. Эфедрин, табл. и пор.
15. Кодеин чистый
16. Кодеин фосфорнокислый.
17. Конвален в ампулах
18. Колларгол.
19. Калий иодистый
20. Натр. иодистый
21. Калий марганцевокислый.
22. Люминал табл. и пор.
23. Мединал
24. Морфий солянокислый.
25. Миарсенол.
26. Новокаин.
27. Пантопон.
28. Папаверин.
29. Салипирин
30. Терпин-гидрат.
31. Молочный сахар.
32. Ментол.
Требуйте во всех аптеках.

ВЫШЛА З ДРУКУ І ПАСТУПАЕ Ў ПРОДАЖ наступная ЛІТАРАТУРА:
НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ.
КАТАЕЎ — Я, сын працоўнага народа. 1938 г. Цана 1 р. 50 кап.
МІРАШНІЧЭНКА — Юнармія. 1938 г. Цана 1 р. 50 кап.
МАРШАК — Пажар. 1938 г. Цана 1 руб.
Паступіла ў продаж і ёсць на базе
СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ (Зборнік). На рускай і беларускай мовах. 1938 г. Цана 1 р. 25 кап.
Зборнік для гурткоў мастацкай самадзейнасці. 1938 г. Цана 3 р. 25 кап.
ОСТРОЎСКІ Н.—Народжаныя бурай. 1937 г. Цана 3 р. 50 кап.
ПУШКІН А. С. — Бахчысарайскі фантан. 1938 г. Цана 60 кап.
ПУШКІН А. С. — Медны коннік. 1938 г. Цана 60 кап.
ПУШКІН А. С. — Каўказскі нявольнік. 1937 г. Цана 60 кап.
ПУШКІН А. С.—Домік у каломне. 1937 г. Цана 60 кап.
Навагодняя ёлка (Зборнік песень, вершаў, апавяданняў, гульняў) на беларускай і рускай мовах. 1938 г. Цана 2 руб.
ГУРСКІ І.—На варце. (П'еса ў адной дзеі). 1938 г. Цана 50 кап.
ЧОРНЫ К. — Базылевіча сям'я. (Драма ў адной дзеі). 1938 г. Цана 50 кап.
Беларускія народныя і рэволюцыйныя песні. 1938 г. Цана 10 руб.
ВАРАШЫЛАЎ К. Е. — 20 год Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. 1938 г. Цана 15 кап.
БАБАЕЎ — Гульні юных пілотаў. 1938 г. Цана 85 кап.
КРЫВЕЛЕЎ — Жанчына і рэлігія. 1938 г. Цана 40 кап.
КІСЯЛЁЎ — Аб хрышчанні і абразанні. 1938 г. Цана 35 кап.
ЯРАСЛАЎСКІ Е. — Антырэлігійная прапаганда і профсаюзы. 1938 г. Цана 25 кап.
АЗНАЧАНУЮ ЛІТАРАТУРУ ПАТРАБУЙЦЕ ВА ЎСІХ МАГАЗІНАХ І КНІГАРНЯХ УПРАЎЛЕННЯ КНІГАГАНДЛЮ ДВБ, якія знаходзяцца ў МЕНСКУ, ВІЦЕБСКУ, ГОМЕЛІ, МАГІЛЕВЕ, ОРШЫ, БАБРУЙСКУ, МОЗЫРЫ, ПОЛАЦКУ, ДРЫСЕ, ЖЛОБІНЕ, ГОРКАХ, ЛЕПЕЛІ, ГАРАДКУ, СЯННО, ЛЁЗНЕ, ДЗЕРЖЫНСКУ, БАРЫСАВЕ І МЕХАВЕ, а таксама ў магазінах іншых кнігагандлюючых арганізацый.
Пры адсутнасці кніг на месцах—ЗАКАЗЫ ПАСЫЛАЙЦЕ ПА АДРАСУ: г. МЕНСК, ПЛЯЦ ВОЛІ, 5, УПРАЎЛЕННЕ КНІГАГАНДЛЮ ДВБ.
УПРАЎЛЕННЕ КНІГАГАНДЛЮ ДВБ.

НА ПАДСТАВЕ ПАСТАНОВЫ СНК БССР АД 4 ЖНІЎНЯ г. г. ЗА № 1646 І ЗАГАДУ НКМП БССР АД 8 ЖНІЎНЯ 1938 г.,
Торфтэхснаб Белторфу ліквідуецца
УСЕ ПРЭТЭНЗІІ НАКІРОЎВАЦЬ НЕ ПАЗНЕЙ 1 ЛІСТАПАДА ПА АДРАСУ: МЕНСК, ДОМ УРАДА, ПАКОЙ 30.
Пасля ўказанага тэрміну ніякія прэтэнзіі прымацца не будуць.
ЛІКВІДКОМ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 49. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: рэдактара — 21-352; намесніка рэдактара — 25-188; сакратарыята — 20-830. АДДЗЕЛАЎ: партыйнага — 21-353; совецкага будаўніцтва і гандлю — 22-412; прамысловага — 21-350; сельскагаспадарчага — 21-646; літаратуры, мастацтва, навукі і асветы 23-955; масавага, замежнай інфармацыі 25-189; аддзел пісем 20-844, 21-399, 21-885; ілюстрацыйнага і стыльрэдакторы 21-556; заг. выдавецтва — 21-358; абвяшчэнняў 25-384

Уп. Галоўлітбела № Т—5743. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. К., М., Б.